

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΩΝΙΤΣΗΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 1966
ΑΡΙΘ. 50 - ΕΤΟΣ Ε'

KONITSA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 8

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ

“Υλης: ΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Ν. ΤΣΑΚΑΣ, Ε. ΣΟΥΡΛΑΣ, ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ, Σ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΡ. ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ, Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Χ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Ἄλληλογραφία: Ι. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀλ. Σούτσου 5 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ : Σοκάκι τοῦ Γανναδιοῦ-Μολίστης

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ : Τό ἐκπολιτιστικὸ στοιχεῖο στὴν ἀνάπτυξη
τῆς ἐπαρχίας μας

ΑΝΑΣΤ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ : ‘Η Μεσαιωνικὴ Βούρμπιανη

ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΟΥ : ‘Η δραστηριότητα καὶ ἡ ζωὴ στὴν ἐπαρχία
Κονίτσης

Γ. ΚΟΛΟΒΟΥ : Τὰ δάση τῆς Ἡπείρου καὶ ἡ στελέχωση
τῆς ὄρεινῆς Ἐλλάδας

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ : Νέα ἀπ’ τὴν Πατρίδα

Τὸ ἔκπολιτιστικὸ στοιχεῖο στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπαρχίας μας

τοῦ κ. ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡταν ἄπὸ πολὺ παληὰ γνωστὸ πὼς ὁ βασικὸς λόγος τῆς χρόνιας μετανάστευσης καὶ τῶν ἄλλων μορφῶν ταξειδεμοῦ, στὴν ἐπαρχία μας, ὅπως ἄλλωστε καὶ σὲ κάθε Ἑλληνικὴ ἐπαρχία, εἶναι ἡ φτώχεια, ἡ ἀνεργία καὶ ἡ ἔλλειψη κάθε λπίδας τοπικῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης.

Ομως τὸ τελευταῖο μεγάλο κῦμα μετανάστευσης, ποὺ πῆρε διιστάσεις ἔξαφανισμοῦ τῶν χωριῶν μας, ἀπὸ τὸ 1945 καὶ δῶθε, μὲ διαρκῶς αὐξανόμενη πυκιδητα, ἰδιαίτερα μετὰ τὸ 1960, ἔδειξε ξεκάθαρα, πὼς πίσω ἀπ' τοὺς παραπάνω λόγους, ὑπάρχουν κι ἄλλοι ἔξι τὸν ίσχυροὶ πούπαιξαν σοβαρότατο ρόλο καὶ προπαντὸς στὴν προετοιμασία τοῦ κύματος αὐτοῦ, ἀνάμεσα στοὺς δποίους χυρίαρχη θέση κατέχει (ἔξι βέβαια ἀπ' τοὺς ἐπικαιρικὰ πολιτικοὺς) ἡ χαμηλὴ πνευματικὴ κι ἔκπολιτιστικὴ στάθμη τῶν μικρῶν ἄλλα καὶ μεγάλων οἰκισμῶν μας, ἡ τέλεια ἀπορρύθμιση τῆς κοινωνικῆς ζωῆς των, ἡ ἔλλειψη κάθε εἴδους ψυχαγωγίας, τὸ μόνιμο κι ἀπαράδεκτο κενὸ ποὺ ἀφήνει ἡ χωρὶς περιεχόμενο ζωή κλπ.

Ἡ τελευταία διαπίστωση αὐτή, δὲν εἶναι προϊὸν τῆς προσωπικῆς μονάχα πείρας μας, ἄλλα φάνηκε κατὰ τρόπο ἀναμφισβήτητο ἀπὸ τὶς ἐπιτόπιες ἔρευνες ποὺ ἔκαναν τώρα τελευταῖα ἔγκριτα ἀδηναῖκα περιοδικά, σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, ἄλλα καὶ ἰδιαίτερα στοὺς μεθοριακοὺς νομοὺς (καθὼς καὶ στὸ Νομὸ Ιωαννίνων). Διαπιστώθηκε δηλαδὴ ὅτι : Καὶ χωριὰ πλούσια σχετικά, ἔχουν μεγαλύτερη ἀναλογία μεταναστῶν, ἀπὸ γειτονικὰ χωριὰ φτωχά. Καὶ ἄτομα ἀπὸ σχετικὰ εὔπορες οἰκογένειες, πῆραν τὰ μάτια τους κι ἔγκατάλειψαν τὰ σπίτια τους καὶ τὰ χωριά τους σὰν μετανάστες στὶς εὐρωπαϊκὲς χῶρες. Καὶ χωριὰ πεδινὰ κοντὰ στὸ ἐπαρχιακὸ κέντρο, γύρω ἀπ' τὴν Κόνιτσα, ποὺ τὸν παληὸ καιρὸ ἔμεναν ἀδιάφορα στὸ μεταναστευτικὸ ρεῦμα, σήμερα βρίσκονται στὴν πρώτη γραμμὴ τῆς φυγῆς. Καὶ τέλος, ἄτομα ποὺ μετὰ ἀπὸ μιὰ παραμονὴ τριῶν - τεσσάρων ἑτῶν στὴν ἔενητειά, ἀποφάσισαν νὰ γυρίσουν, ἀγνόησαν τελείως τὸ χωριό τους, ἀκόμα τὴν Κόνιτσα καὶ τὰ Γιάννενα, κι ἔγκαταστάθηκαν μονίμως πιὰ στὴν Ἀθήνα καὶ τὴ Θεσσαλονίκη. Δὲν εἶναι δύσκολο λοιπὸν νὰ συμπεράνουμε, ἀναλύοντας βαθύτερα τὰ παραπάνω, ὅτι τὸν τελευταῖο καιρὸ βρισκόμαστε μπροστὰ σ' ἕνα φαινόμενο δχι μόνο σωματικῆς μετανάστευσης ἄλλα καὶ «ψυχικῆς φυγῆς» (ψυχικῆς μετανάστευσης) ποὺ χρονολογικά, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι προηγήθηκε, τὸ δεύτερο τοῦ πρώτου. Τὸ σύμπτωμα αὐτό, νομίζουμε ὅτι εἶναι πάρα πολὺ ἐπικίνδυνο καὶ πρέπει καὶ νὰ τὸ μελετήσουμε μὲ προσοχὴ ἄλλα καὶ νὰ τὸ ἀντιμετωπίσουμε μὲ σοβαρότητα. Καὶ τοῦτο, ὅταν τὸ δλο πρόβλημα γιὰ μᾶς σήμερα, ἔτσι ὅπως τίθεται, δὲν εἶναι τόσο ν' ἀνακόψουμε (γιὰ τὴν ἐπαρχία μας καὶ τὴν Ἑλληνικὴ ἐπαρχία ἐν γένει) τὸ κῦμα, πρᾶγμα ποὺ κι ὅλας εἶναι πάρα πολὺ ἀργά, ὅσο νὰ ιδοῦμε πὼς θὰ δημιουργήσουμε τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἐπάνοδο στὸν τόπο τους αὐτῶν ποὺ ἔφυγαν τώρα τελευταῖα, ἄλλα καὶ τῶν ἄλλων ποὺ ἔγκατάλειψαν τὴν περιοχὴ τους ἀπὸ καιρό. Ἀπὸ τὴν ἐπάνοδο αὐτῆν, δὲν ἔξαιροῦμε οὔτε κι αὐτοὺς ποὺ ἔγκαταστάθηκαν στὴν Ἀθήνα ή τὴ Θεσσαλονίκη. Γιατὶ γιὰ μᾶς τὸ πέρασμα τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπαρχίας στὴν Ἀθήνα ή τὴ Θεσσαλονίκη, γιὰ μόνιμη ἔγκατάσταση, δὲν παύει νὰ εἶναι μὰ

μορφὴ μετανάστευσης (ποὺ τὴν λέμε ἐσωτερικὴ μετανάστευση), ποὺ ὅμως κρινό-
μενη ἀπὸ ὡρισμένη σκοπιά, εἶναι πολὺ πιὸ χειρότερη, ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ μετα-
νάστευση, ποὺ στὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, δὲν ἔχει τὸ χαρακτῆρα μονιμότητας,
δὲν δημιουργεῖ προβλήματα ὑδροκεφαλισμοῦ τῆς χώρας καὶ δὲν ἔχει τόσον με-
γάλη ἀριθμητικὴ ἔκταση. (Κατὰ τή στατιστική ὑπηρεσία, τὰ τελευταῖα τέσσαρα
χρόνια ἡ ἐσωτερικὴ μετανάστευση ἀνέβηκε στὰ 645.000 ὅποια. Ἀπὸ τὰ δποῖα
τὸ 80% τράβηξε ἡ Ἀθήνα καὶ 14% ἡ Θεσσαλονίκη). Προσωπικὰ εἶμαι ἀπὸ κεί-
νους ποὺ πιστεύουν, ὅτι ἀργὰ ἡ γρήγορα ἡ ἐπιστροφὴ ὅλων μας στὴν Ἑλληνικὴ
ἐπαρχία, στὶς περιοχὲς ἀπὸ τὶς δποῖες ἔκεινήσαμε (ἔννοιῶ τὶς περιοχὲς γεωγραφι-
κὰ εὐρύτερες) θὰ ἀποτελέσῃ, κάτω βέβαια ἀπὸ μιὰ προβλεπομένη Ἰστορικὴ ἐξέ-
λιξη, ἕνα γενικώτερο σύνθημα Ἑθνικῆς Σωτηρίας. Καὶ θὰ γίνη μάλιστα καὶ ὑ-
πέρτατο καθῆκον σὲ κείνους τουλάχιστον ποὺ ἔχουν τὶς δυνατότητες ἀπὸ ἀπο-
ψη πνευματικῆς συγκρότησης νὰ παίξουν τὸ ωδό ἐμπνευστῆ καὶ καθοδηγητῆ
(Animateur) στὴν ἀναγέννηση τῆς χώρας.

Τὸν παλιότερο καιρό, ὁ καημὸς κάθε μετανάστη, ἦταν ἡ ἐπιστροφὴ στὸν
τόπο του—στὸ χωριό του, στὴν πολιτεία ἀπ’ τὴν δποία ἔκεινησε. Σήμερα τὰ
πράγματα δὲν εἶναι ἔτσι, ἡ καλλίτερα, θὰ λέγαμε σήμερα τὰ πράγματα ἔχουν
ὑποστῆ μιὰ σοβαρότατη παραλλαγή. Ο μετανάστης λαχταράει τὴν ἐπιστροφή.
Ἄλλα σὰν ἐπιστροφὴ δὲν ἔννοει τὸ χωριό του ἢ ἀκόμη τὴν Κόνιτσα. Σὰν ἐπι-
στροφὴ ἔννοει νὰ γυρίσῃ γιὰ νὰ βρεθῇ στὴν Ἑλληνικὴ ἀτμόσφαιρα, τὸν Ἑ-
ληνικὸ χῶρο, κι ὅταν φθάνῃ στὴν Ἑλλάδα, προτιμάει νὰ ἐγκατασταθῇ στ
Ἀθήνα ἢ τὴ Θεσσαλονίκη (κι ἔχουμε ἀρκετὲς τέτοιες περιπτώσεις τώρα τελε-
ταῖα ἀπ’ τὴν Ἐπαρχία μας) ἐφ’ ὅσον βρῇ προϋποθέσεις, ἄλλως ξαναφεύγει
γιὰ τὴν ἔκεινητειά.

Τί συνέβηκε λοιπόν. Γιατί αὐτὴ ἡ ἀλλαγή; Γιατί ἐπῆλθε αὐτὴ ἡ ψυχικὴ
οήξη, ἀνάμεσα στὸ μετανάστη καὶ τὴν ἴδιαίτερη πατρίδα του καὶ μάλιστα σὲ
μᾶς, τοὺς Ἡπειρῶτες, ποὺ ἡ φιλοπατρία μας ἦταν παροιμιώδης.

Ἄλλα ἄς πάρουμε τὰ πράγματα μὲ τὴ σειρά τους. Πῶς ἦταν παλιότερα.
Τί ἀλλαξε ἐν τῷ μεταξύ, Καὶ τί μπορεῖ νὰ γίνη σήμερα.

★

Γιὰ τὴν Ἡπειρο, καὶ ἴδιαίτερα γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς Κόνιτσας, τοῦ Ζαγο-
ριοῦ καὶ τοῦ Πωγωνίου, ὁ μετανάστης ποὺ λαχταροῦσε τὴν ἐπιστροφὴ στὴν
«Πατρίδα» τὸ χωριό του, ἦταν δ κανόνας. Ὅταν δὲν τὰ κατάφερνε νὰ ἐπιστρέ-
ψῃ (κι’ αὐτὸ γινόταν πολλὲς φορὲς ἄλλὰ ἀπὸ λόγους ποὺ δὲν εἶχαν καμιαὶ
σχέση μὲ τὴν προσωπική του ἐπιθύμη) ἀφινε μέρος ἡ καμιὰ φορὰ κι’ ὅλο-
κληρη τὴν περιουσία του ὑπὸ μορφὴ δωρεᾶς στὴν Κοινότητα, στὸ σχολείο, γιὰ
προίκιση ἀπόρων θυγατέρων κλπ. Ἔτσι, δὲν ὑπάρχει σχεδὸν χωριό, στὰ μέρη
μας, ποὺ νὰ μή ἔχῃ τὸ μικρὸ ἢ τὸ μεγάλο του εὐεργέτη. Ποῦ λοιπὸν ὁφείλον-
ταν ἡ λαχτάρα;

Τὸ θέμα δὲν πάρουσιάζει δυσκολία. Τὸν παληὸ καιρό, ἡ ζωὴ στὰ χωριὰ
τῆς περιοχῆς μας ἦταν τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ σημερινή. Κι’ οἱ δεσμοὶ¹
τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸν τόπο τους ἀκατάλυτοι. Τὰ χωριά μας, ἀκόμα κι’ ἡ ἴδια
ἡ Κόνιτσα, (σύμφωνα ἄλλωστε καὶ μὲ τὶς κρατοῦσες τότε οἰκονομικοινωνι-
κὲς συνδῆκες) παρουσίαζαν μιὰ ὅψη ζωντανῆς κυψέλης μὲ συγκροτημένη καὶ
πλήρως ρυθμισμένη κοινωνικὴ ζωὴ.

Ἡ κοινωνικὴ δομή, τὴν ἐποχὴ αὐτή, ἦταν Ἱεραρχημένη, ἄλλὰ ἡ διότα-
ξή της δὲν ἦταν αὐστηρή, πρᾶγμα ποὺ ἐπέτρεπε τὴν εἴσοδο, στὴν (ἄς τὶν
ποῦμε) καλὴ τάξη, τῆς ἐποχῆς, καθενὸς ποὺ θὰ πρόκοβε στὴν ἔκεινητειά. Ἔτσι
ἔδινε τὶς δυνατότητες στὸν καθένα ν’ ἀπολαύσῃ μὲ κάποια εὐκολία τὰ «Προ-
νόμια» ποὺ ἀναμφισβήτητα εἶχε ἡ «Πρώτη» τάξη. Κι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀσήμαν-

το κίνητρο γιὰ τὴν ἐπιστροφὴ στὸ χωριό του τοῦ «Ἐπιτυχημένου».

Θεσμοὶ Κοινοτικοὶ τῆς παραδοσιακῆς αὐτοδιοίκησης, (ίδιαίτερα στὴν Ἐπαρχία μας ὑπῆρχε ἀπ’ τὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνα, κι’ ἔνας δεύτερος ἐπαρχιακὸς βαθμὸς αὐτοδιοίκησης. «Οἱ Προεστῶτες τῶν πέντε Κύκλων τῆς Ἐπαρχίας», ποῦταν συνυφασμένοι μὲ τὴν ὑπαρξη τοῦ χωριοῦ σὰν οἰκισμοῦ καὶ σὰν Κοινωνίας, ἔλυναν δμαλὰ τὰ προβλήματα τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ των, τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν Κοινότητα, καὶ προσπάθουσαν νὰ προωθοῦν τὰ θέματα τῆς Κοινοτικῆς ἀνάπτυξης, σὲ τέτοιο σημεῖο ὥστε ἴκανοποιοῦσαν κι’ ἐνθουσίαζαν δλους δσους ἐπαιροναν μέρος, ἀμεσα ἦ ἐμμεσα, στὴν ἀσκηση αὐτῆς τῆς παραδοσιακῆς δημοκρατίας, εἴτε σὰν διοικοῦντες, εἴτε σὰν διοικούμενοι. Καὶ νά σκεφθῇ κανένας ὅτι εἶναι πάρα πολὺ μεγάλη χαρὰ ποὺ ἐγγίζει τὰ μύχια τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ἥ αἰσθηση ὅτι μετέχης καὶ συμβάλῃς στὴ λύση προβλημάτων κοινῶν μὲ γενικότερο ἐνδιαφέρον. Τὴν χαρὰν αὐτήν, ποὺ δὲν εἶναι ἀσήμαντη σὰν κίνητρο ἐπιστροφῆς, ἥ σὰν δεσμὸς μ’ ἔνα χῶρο, τὴν διαπιστώσαμε καὶ προσωπικὰ ἐντελῶς πρόσφατα,—τὴν περίοδο τῆς Κατοχῆς—κάτω βέβαια ἀπὸ ἄλλες συνθῆκες, καὶ πεισθήκαμε ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ φθάσῃ στὰ ἀκραία δρια τῆς προσωπικῆς ἴκανοποίησης.

Κοντὰ στὰ παραπάνω, μιὰ σειρὰ ἀπὸ παραδοσιακὰ πολιτιστικὰ στοιχεῖα, δεμένα ἀπόλυτα μὲ τὴν Κοινότητα, μὲ τὸ χῶρο καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὰ ζοῦσαν, μὲ τὴ φύση καὶ τοὺς νόμους της, ποὺ πήγαζαν ἀπὸ τὴν ὁμιαδικὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ ἥ τῆς πόλης, σὰν προϊόντα καημῶν καὶ πίστης γεννιῶν δλόκληρων, (τραγούδια, χοροί, λαϊκὴ τέχνη, λαϊκὲς δοξασίες καὶ θρῦλοι, πανηγύρια, κι ἐθιμα ἀναφερόμενα σὲ κάθε κρίσιμη ὥρα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς) γέμιζαν τὴν καθημερινὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἴκανοποιοῦσαν τὴν βαθύτερη διάθεση τῆς ἀνθρώπινης κοινότητας γιὰ πνευματικὴ βελτίωση, γιὰ αἰσθητικὸ ἀνέβασμα, γιὰ ψυχαγωγία κλπ.

Οἱ οἰκισμοὶ - τὰ χωριὰ καὶ οἱ κωμοπόλεις - καὶ ίδιαίτερα οἱ ὁρεινοὶ οἰκισμοὶ τῆς περιοχῆς μας, ὅπου ὁ δείκτης τῆς μετανάστευσης ἦταν πάντοτε μεγαλύτερος, δὲν ἦταν ἔνα ἀπλὸ συγκρότημα σπιτιῶν, τυχαία καὶ ἀρρυθμα βαλμένων. Ἀπὸ ὅ,τι ἐμεινε ἀκόμα καὶ στὶς μέρες μας, εἶναι εὔκολο νὰ διακρίνης πὼς τὰ χωριά μας στὴ σύγκριση, μὲ τό θέαμα ποὺ παρουσίαζαν οἱ μεγάλες πόλεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν ὑστεροῦσαν σὲ τίποτα. Πολὺ δὲ περισσότερο ὅταν ἡ σύγκριση αὐτὴ γινόταν μὲ τὰ μάτια τῶν ξενητεμένων, ποὺ πίσω ἀπ’ τὰ πράγματα ἔβλεπαν τοὺς ζωντανοὺς ἀνθρώπους. Τὴν γνώριμη γι αὐτοὺς ζωή. Οἱ οἰκισμοί μας αὐτοί, ἦταν καθαροί, καλόγουστοι, εἶχαν μιὰ αἰσθητικὴ ἐνότητα κι ἔνα δικό τους χαρακτῆρα ποὺ κυριολεκτικὰ ὑλοποιοῦσε σὲ διάυγεια τὴν Κοινωνικὴ σύλληψη τῆς ζωῆς πού εἶχαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ κάτοικοι τους. Σὲ κάθε γωνιά, στὸ καλντερόμι τοῦ δρόμου, παντοῦ, στὶς ἀνάγλυφες βρύσες, στὰ σπίτια, στὶς ἐκκλησιές καὶ στὰ ἔξωκκλήσια, ἦταν διάχυτο τὸ στοιχεῖο τῆς πανάρχαιας παραδοσιακῆς καλλιέργειας (κουλτούρας) καὶ τοῦ ἔρωτα γιὰ τὶς καλὲς τέχνες.

Εἶναι γνωστό, καὶ χιλιοειπωμένο τώρα τελευταία, πὼς ἀπ’ τὴν Ἡπειρο καὶ εἰδικότερα ἀπὸ δυὸ τρεῖς περιοχές, ἀνάμεσα στὶς δποῖες ἥ ἐπαρχία Κονίτσης κρατάει τὴν πρώτη θέση, ἔκεινησαν γιὰ δλα τὰ Βαλκάνια, οἱ τεχνῖτες δλων σχεδὸν τῶν μορφῶν τῆς λαϊκῆς μας τέχνης: Κι ίδιαίτερα, ἀπ’ τὴν Ἐπαρχία μας ἔκεινησαν οἱ χτιστάδες, μὲ τοὺς πρωτομάστορές τους, οἱ πελεκάνοι, οἱ σοβαντζῆδες, οἱ μαντειιτζῆδες (Βούρμπιανη καὶ Πυρσόγιανη), οἱ μαραγκοί, οἱ νταβατζῆδες, καὶ οἱ ξυλογλύπτες (ταλιαδόροι, Τούρνοβο) τὰ περίφημα ίσνάφια τῶν Κουδαρέων, ποὺ εἶχαν καὶ δική τους συνθηματικὴ γλῶσσα τὰ (Κουδαρέϊκα, ἥ Γιούμπικα, ἥ Μαστόρικα) κι ἀκόμα παραπέρα οἱ ζωγράφοι, οἱ ἀγιογράφοι, οἱ χαλκοματάδες, οἱ ἀσημιτζῆδες κι οἱ χρυσικοί ποὺ ἔχτισαν καὶ στόλισαν, σ’ δλόκληρη τὴν Ἑλλάδα τὶς ἐκκλησιές, τ’ ἀρχοντικά, τὶς βρύσες, τὶς γέφυρες

καὶ τὰ μοναστήρια. Κι αὐτὸς εἶναι παμπάλαια παράδοση, ποὺ ξικινάει ἀπ' τὰ Βυζαντινὰ χρόνια. Ὅλοι αὗτοὶ οἱ μάστοροι, καὶ οἱ λαϊκοὶ καλλιτέχνες προτοῦ ξεκινήσουν γιὰ νὰ μεταλαμπαδέψουν τὴν τέχνη τους στὴν Ἑλλάδα, στὰ Βαλκάνια καὶ καμμιὰ φορὰ καὶ στὴ Μικρὰ Ἀσία, δοκιμάζονταν στὴν ἐπαρχία μας. Ἐκεῖ ἔδιναν ἔξετάσεις. Ἐκεῖ ἔπερναν τὸν τίτλο τοῦ πρωτομάστρα ὅταν ἔδειχναν δείγματα τῆς ἀψεγάδιαστης τεχνικῆς των, τοῦ γεμάτου ἀπὸ φαντασία αὐτοσχεδιασμοῦ των. Ὅταν ἔδειχναν ὅτι εἶχαν μεράκι καὶ γοῦστο γιὰ τὴ δουλειά. Κι ἔτσι, μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι ἡ ἐπαρχία μας ἦταν ἕνα ζωντανό, διαρκές, αὐθεντικὸ σχολεῖο καὶ μουσεῖο τῆς λαϊκῆς ἀρχιτεκτονικῆς, αὐτῆς ποὺ ἔξαισια δείγματα «ἀνακαλύπτουν» σήμερα οἱ εἰδικοὶ στὴ Ζαγορά, στ' Ἀμπελάκια, στὴν Τσαρίτσανη, στὴ Σιάτιστα, στὴν Καστοριὰ καὶ στὰ Γιάννενα. Κύριο χαρακτηριστικὸ τῶν σπιτιῶν τῆς ἐπαρχίας μας οἱ λόντσες (ἡ προέκταση, ποὺ στὴν Μακεδονία τὴ λέγανε σαχνίσι) κι ὁ φρουριακός τους χαρακτῆρας (ἀπ' τὸ φόβο τῶν ληστῶν καὶ τῶν Τούρκων). Ὡραῖες τοξωτὲς πόρτες ἀπ' τὶς ὅποιες δὲν ἔλειπαν τ' ἀνάγλυφα, τὰ σιδερένια σήμαντρα καὶ τὰ μεγάλα προκοκέφαλα. Ἐξαίσια τζάκια, μὲ ἀνάγλυφες πάνω σὲ πέτρα παραστάσεις. Καὶ τέλος ἡ ἀφθονία τῆς χοήσης τοῦ ξύλου. Μέσα κι ἔξω. Αὐστηρὰ δουλεμένου στὰ ξεγυρίσματα στὶς μεσάντρες, στὰ σχεδιάσματα στὰ ταβάνια. Τὰ κατώγεια σχεδὸν ὄλοχτιστα, ἔπαιζαν τὸ ρόλο τῆς ἀποθήκης. Τ' ἀνώγεια, γιομάτα ἀπὸ ἀνοίγματα ποὺ ἔφερναν τὸ ἐσωτερικὸ τῆς οἰκοδομῆς δίπλα στὴ φύση, ἦταν ἡ κατοικία τοῦ νυκοκύρη. Ὄνταδες, χειμωνιάτικο, μαντζάτο καὶ κρεββάτες. Ὄλα σ' ἔνα θαυμάσιο μέτρο γιὰ τὴν πλήρη ἔξυπηρέτηση τῆς οἰκιακῆς ζωῆς καὶ οἰκονομίας. Γιὰ τὴν τοποθέτηση τοῦ ἀργαλειοῦ, τῶν τσικρικῶν καὶ τῶν λαναριῶν, τοῦ γοίκου καὶ τῆς σκαλισμένης κασέλλας, ἢ τοῦ σεντουκιοῦ. Κι ὅλων τῶν ἄλλων ἐπίπλων, στρωσιδιῶν καὶ σκευῶν ποὺ διακοσμοῦσαν τὸ ἐσωτερικὸ ἐνὸς παληοῦ σπιτιοῦ

Γιὰ νὰ μὴ φεύγουμε μακριὰ ἀπ' τὸ θέμα μας, δὲν θὰ μποῦμε σὲ λεπτομέρειες, γιὰ νὰ δοῦμε τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιο ντύνονταν καὶ στολίζονταν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ γιὰ νὰ περιγράψουμε τὰ στρωσίδια, μὲ τὰ ὅποια ἔστρωναν τὰ σπίτια τους ἢ τὰ σκεύη ποὺ χρησιμοποιοῦσαν στὴν καθημερινή τους ζωὴ καὶ στὰ λατρευτικά τους καθήκοντα. Πάντως ἔκεινο ποῦταν βασικὸ χαρακτηριστικὸ σ' ὅλα αὐτὰ (ὑφαντά, κιλίμια, γιάνια, βελέντζες, καπότες, φλοκάτες, κεντήματα, ἀσημικά, χρυσαφικά, χάλκινα, ξυλόγλυπτα, εἰκόνες καὶ σταυροὺς) ἦταν ὅτι ὅλα εἶχαν τὴ σφραγίδα τοῦ γνήσιου καὶ τοῦ αὐθεντικοῦ. Τὰ περισσότερα ἀν καὶ φτιαγμένα μέσα στὴν ἐπαρχία μας στὰ σπίτια, ἢ σ' ἐργαστήρια στὴν Κόνιτσα, κι ἀπὸ ντόπιους τεχνίτες, ποὺ συνέχιζαν μιὰ πανάρχαια παράδοση, σὰν ίερὴ κληρονομιά, προσπαθῶντας κάθε τόσο νὰ τὴν προσαρμόσουν στὶς ἀνάγκες τῆς ὅμαδας μὲ τὴν ἄλλαγή τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς ἀναζητῶντας καινούργια σχήματα, τρόπους, χρώματα καὶ συνθέσεις πρὸς τὸ σκοπὸ νὰ δημιουργήσουν ἔνα εὐχάριστο περιβάλλον γιὰ τὴ ζωή, ἔμοιαζαν σὰν προϊόντα μιᾶς ἀμετάβλητης αἰσθητικῆς παράδοσης ποὺ πήγαζε ἀπὸ τὸ ὅμαδικὸ αἴσθημα τῆς Κοινότητας.

Πέρα ὅμως ἀπ' αὐτὰ καθ' ἔαυτὰ τ' ἀντικείμενα, οἱ ζωντανοὶ ἄνθρωποι κινοῦνταν, συνδέονταν καὶ δένονταν μ' αὐτά, γιατὶ μέσα στὸ πλαίσιο αὐτῶν ζοῦσαν τὴν ἀτομικὴ καὶ κυρίως τὴν ὅμιδικὴ τους ζωή, ἀσκοῦσαν τὴ χριστιανική τους λατρεία. Ἐπλαθαν τὴν προσωπικότητά τους. Ἐλυναν τὰ βιοποριστικά τους προβλήματα καὶ τ' ἄλλα προβλήματα ἐπιβίωσης. Λημιουργοῦσαν καὶ μεγάλωνταν τὶς οἰκογένειές τους. Ὄνειρεύονταν καὶ γλεντοῦσαν, νοιώθοντας μιὰ σιγούριὰ γιὰ τὸν ἔαυτό τους καὶ μιὰ ἀσφάλεια γιὰ τὴ ζωή, μέσα σὲ μιὰ ἀνθρώπινη Κοινωνία ποὺ τοὺς γνώριζε κι ἔιχε τὶς ὕδιες μ' αὐτοὺς προσδοκίες.

Εἶχε σημαντικότητα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη γιὰ τὴν συντήρηση τῆς ὅμαδας ἥ

Η ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

Τοῦ κ. ΑΝΑΣΤ. ΕΓΘΥΜΙΟΥ

‘Ο παλαιώτερος οίκισμὸς τῆς Βούρμπιανῆς ἦταν χαμηλὰ στὴν ποταμὶα στὴν τοποθεσία Πίκενη, σύμφωνα μὲ τὶς μαρτυρίες τῶν ἀειμνήστων γερόντων. ’Αναστάση Δούρβαρη, ’Αλέξη Παπανικόλα, Δημήτρη Κατσιαμάνη, ’Ιερέως Παπαζασίλη καὶ ὄλων, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἔφερνε ἄλλη δνομασία ἢ ὅποια δὲν διασώθηκε ἀπὸ τὴν παράδοση.

Ἐκεῖνοι οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Πίκενης, (ἀς τοὺς δνομάσωμε προβουρμπιανῖτες) γιὰ νὰ

ἀποφύγουν τὶς συχνὲς ἐπιδρομὲς καὶ λεηλασίες τῶν διαφόρων βαρβάρων καὶ ἀτάκτων στιφῶν ποὺ περνοδιαβάνανε ἀπὸ τὸ Κλειδὶ τοῦ Σαρανταπόρου, ἐγκατέλειψαν κάποτε αὐτὸν τὸ συνοικισμὸς τους καὶ ἤρθαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν ψηλώτερχ στὶς “Αρατροβιές (νεροτροβιές) καὶ πρὸς τὴν Πέστερη καὶ Λιθάρια. ”Εχτισαν ἐκεῖ τὰ φτωχικὰ τῶν σπιτάκια, καὶ ζοῦσαν ὅπως δήποτε προφυλαγμένοι ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς καὶ σὲ κάποια ἀσφάλεια ἀνάμεσα στὸ πυκνὸ δάσος

ἐπισημότητα τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν ἑορτῶν. Οἱ μακρινὲς νηστεῖες καὶ τὰ τάματα. Τὰ πανηγύρια. Οἱ γάμοι καὶ τὰ βαφτίσια. Οἱ ἐπισκέψεις στὰ σπίτια κατὰ τὶς γιορτές. ’Ο διαδικὸς θερισμός. ’Η βοήθεια στ’ ἄλλωνισμα καὶ στὸν τρύγο. Τὰ ὄλονύχτια τσιμπούσια στὴν ἀπόσταξη τῶν τσίπουρων καὶ στὸ ἄρμεγμα τῶν ζώων. Κι’ ὅλες οἱ ἄλλες συναθροίσεις κι ἐκδηλώσεις, δημόσιες ἢ ἴδιωτικές, στὸ ὑπαιθρὸ ἢ σὲ κλειστοὺς χώρους, ἐπ’ εὐκαιρίᾳ χαρᾶς ἢ λύπης ἀπ’ τὴν ζωή, ὅλες σὲ συνδυασμὸ μὲ τραγοῦδι, μοιρολόγι ἢ χορό, συσχετισμένες τὶς περισσότερες φορὲς μὲ θρύλους καὶ λαϊκὲς δοξασίες, ποὺ χρησιμευαν σὰν ἀφορμή, τακτικὰ ἐπαναλαμβανόμενη, νὰ ξεσπάσῃ ἢ ἀνθρώπινη λαχτάρα γιὰ διονυσιασμό, γιὰ ψυχικὴ ἀποτοξύνωση καὶ γιὰ θέαμα.

Συμπέρασμα (γιὰ νὰ μὴν ἐπεκτεινόμαστε περισσότερο).

Τὴν παλιὰ ἐποχὴ οἱ ἀνθρωποι στὴν ἐπαρχία μας ζοῦσαν τὴν ζωὴ τῆς διμάδας, μέσα σ’ ἓνα πλαίσιο ἐνὸς πανάρχαιου παραδυσιακοῦ σφυρολατημένου ἀπὸ κοινὲς προσπάθειες ’Εθνικοῦ λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ ποὺ ἀξιοποιοῦσε στὸ ἀκέραιο τὶς δυνατότητές τους. ’Η ζωὴ αὐτὴ εἶχε αὐθεντικότητα, γνησιότητα, κι’ ἦταν μιὰ ζωὴ ἀπόλυτα δική τους. Δὲν μιμοῦνταν κανένα. Δὲν ἀντέγραφαν κανένα. ’Όλα τὰ ἔξωφερμένα νέα πολιτιστικὰ στοιχεῖα, καταγράφονταν στὰ στοιχεῖα τῆς διμάδας, ἀνάλογα μὲ τὸ ἀν αὐτὰ βοηθοῦσαν στὸ δρόμο τῆς ἐπιβίωσῆς των καὶ τῆς προόδου των, ἢ ὅχι. Κι’ ἡ ζωὴ αὐτὴ ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἵκανοποιοῦσε ἀπόλυτα καὶ δημιουργοῦσε τὸ αἰσθημα τῆς ἀτομικῆς σιγουριᾶς. Καὶ ἐρωτᾶται τώρα:

Τί συνέβη ἐν τῷ μεταξὺ γιὰ νὰ διασπασθῇ αὐτὴ ἢ προαιώνια ἐνότητα, νὰ ἔξαφανισθῇ αὐτὴ ἢ σιγουράδα, νὰ ἀποσυντεθῇ ἢ Κοινωνικὴ ζωὴ, νὰ ἔξαφανισθῇ κάθε ἵχνος ψυχαγωγίας καὶ νὰ δημιουργηθῇ αὐτὸ τὸ κενό, ποὺ προετοίσε ψυχολογικὰ τὴ μετανάστευση ἀπ’ τὰ χωριά μας καὶ τὴν Κόνιτσα;

Γιὰ ν’ ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα αὐτὸ μ’ ἀκρίβεια πρέπει νὰ τραβήξουμε τὸ ἀρθρὸ μας λίγο μακρύτερα.

Συνεχίζεται

ποὺ ἡταν τότε δλόγυρά τους.

Αλλὰ καὶ ἐδῶ δημως δπως μνημονεύει ἡ παράδοση ὑπέστησαν σλαυϊκὲς ἐπιδρομές, καὶ πολλὲς σλαυϊκὲς οἰκογένειες ἐγκαταστάθηκαν στὸν νέο αὐτὸν οἰκισμό, ὁ ὅποῖς ἐπῆρε καὶ σλαυϊκὴ ὄνομασία Βέρμπανη (βέρμπα στὰ σλαυϊκὰ λέγεται ἡ ἴτια) ἀπὸ τὶς πολλὲς ἴτιές ποὺ εἶχε δ τόπος. Καὶ ἀλλες ἐπίσης τοποθεσίες πῆραν σλαυϊκὰ ὄνόματα, δημως Μπουρμπουτσικά, Ζίντρια, Μοζντράβα, Μριάνια, Τσεροπήγαδος, κλπ. Αλλὰ μ' αὐτὲς θὰ ἀσχοληθοῦμε εἰδικὰ σὲ ἄλλο κεφάλαιο.

Τὸ ὄνομα Βέρμπανη ἐξελληνίστηκε σιγά—σιγὰ ἀργότερα μὲ τὸν καιρὸν καὶ ἔγινε Βούρμπιανη σὰν ἐπεκράτησε καὶ πάλι τὸ 'Ελληνικὸ στοιχεῖο, ἀλλὰ στὴ γλῶσσα τῶν γειτόνων μᾶς ἀλανοτόσκηδων τῆς Κολώνιας διετηρήθηκε ἀναλλοίωτο. «Γκὰ γιὲ τί, γκὰ Βέρμπανη;» μᾶς ρωτοῦσαν σιὸν καιρὸν τῆς κατοχῆς ἐποῦ πηγαίγανε στὰ μέρη τους. Δηλαδη, «ἀπὸ ποὺ εἴσαι ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη;»

Αργότερα, ὅταν ἀρχισαν οἱ φοβερὲς ἐπιδρομὲς τῶν Τούρκων, πολλοὶ "Ελληνες θέλοντας νὰ ἀποφύγουν τοὺς διωγμούς καὶ τὸν ἐξισλαμισμὸ κατέφυγαν στὰ δρεινὰ μέρη, καὶ ἀρκετὲς οἰκογένειες ἥρθαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν στὴ Βούρμπιανη. Τὸ ὄμόδοξο σλαυϊκὸ στοιχεῖο ἀφομοιώθηκε καὶ ἐξελληνίστηκε τότε ἐντελῶς, καὶ τὰ μοναδικὰ ἵχνη ποὺ μᾶς ἀφησε εἶναι λιγοστὲς λέξεις τοῦ τοπικοῦ ἰδιώματος καὶ μερικὲς τοπωνυμίες, δημως καὶ στὰ ἄλλα χωριὰ τῆς Ήπείρου.

Μετὰ τὴν πτώση τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοὺς καινούργιους διωγμούς τῶν Τούρκων, ἥρθαν καὶ ἄλλες 'Ελληνικὲς οἰκογένειες καὶ ἐγκατεστάθηκαν στὴ Βούρμπιανη, καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὲς ἡ οἰκογένεια τῶν Γκιοκάδων, (πρόγονοι τῶν Παπαναστασαίων) ἡ ὅποια—δημως τουλάχιστον διετεινόταν δ 'Αλέξης Παπανικόλας καθὼς καὶ ὁ Παπαβασίλης—καταγόταν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη.

Οἱ πρῶτοι κιόλας φυγάδες 'Ελληνες ποὺ ἥρθαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν στὴ Βούρμπιανη, Ἱσως γύρω στὰ τέλη τοῦ 14ου αἰῶνος, ἔχτισαν τὰ σπίτια τους πιὸ ψηλότερα, δηλαδὴ στὶς τοποθεσίες Ποῦσι καὶ Βαρβάρα. Στὴν τοποθεσία Ποῦσι ἡταν χτισμένη κατὰ τὴν παράδοση καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς Μεταμορφώσεως ποὺ ἀρ-

γότερα ἐπὶ τουρκοκρατίας μεταφέρθηκε στὴ σημερινή της τοποθεσία.

Καὶ τὸ παληομανάστηρο ἐπίσης ἡταν μεσαιωνικὸ κτῆσμα, ἀλλὰ ἀνῆκε στὸ Τούρνοβο δημως ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ γέροντες. Αργότερα δημως περιῆλθε στοὺς Βουρμπιανῖτες ποὺ ἀγόρασαν ὅλη τὴ γύρω περιοχή.

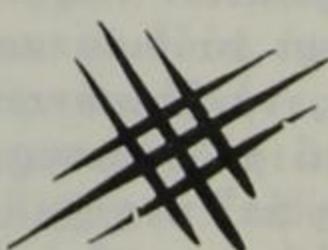
Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους καταδιωγμένους ἀπὸ τοὺς Τούρκους χριστιανούς ἥρθαν στὴ Βούρμπιανη καὶ διάφοροι 'Ιερομόναχοι καὶ καλόγεροι οἱ ὅποιοι ἔχτισαν καὶ τρία μοναστήρια πρῶτα τοῦ 'Αγίου Παντελεήμονος, καὶ κατόπι τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων, καὶ 'Αγίου Δημητρίου. Τὸ μοναστῆρι τοῦ 'Αγίου Παντελεήμονος ἡταν τὸ ἀρχαιότερο μετὰ τὸ παλαιομανάστηρο καὶ τὴν παληὰ Μεταμόρφωση ποὺ ἡταν στὸ Ποῦσι. Οἱ Παπαναστασαῖοι διατείνονται—πιθανὸν καὶ νὰ ἀληθεύῃ—πῶς τὸ ἔχτισε κάποιος ποὺ καταγόταν ἀπὸ ἐπιφανῆ βυζαντινὴ οἰκογένεια τῶν Παλαιολόγων. 'Εξω ἀπὸ τὴν σημερινὴ ἐκκλησία διακρίνονται ἀκόμη τὰ ἵχνη τῶν κατεστραμμένων κελιῶν του, καὶ στὴν πρόθεσή της μνημονεύονται τὰ ὄνόματα τριῶν μοναχῶν Παχωμίου, Ιωάννου καὶ Γεωργίου. 'Υπῆρχαν καὶ λείψανα τῆς χειρὸς τοῦ 'Αγίου Παντελεήμονος, ὅπως ἔλεγαν, ἐκεῖ ἀλλὰ σήμερα μόνο ἡ λειψανοθήκη σώζεται. Σέ μιὰ παλαιὰ εἰκόνα τοῦ τέμπλου πάλι, ὁ "Άγιος Παντελεήμων παριστάνεται κρατῶντας τὴν λειψανοθήκη.

Τὸ μοναστῆρι τῶν 'Αγίων 'Αποστόλων ἡταν χτισμένο στὴν σημερινὴ τοποθεσία τοῦ παλαιοῦ Σχολείου, καὶ χρησίμευε καὶ σὰν σχολεῖο. Ἐκεῖ οἱ ταπεινοὶ καλόγηροι τῶν πρώτων αἰώνων τῆς Τουρκοκρατίας, δημως πληροφορεῖ γραπτὴ πηγὴ τοῦ περασμένου αἰῶνος, μάχιμιναν στὰ μικρὰ Βουρμπιανιτάκια τὰ ὀλίγα κολλυβογράμματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τὸ μοναστῆρι τοῦ 'Αγίου Δημητρίου ἡταν ἐκεῖ ποὺ εύρισκεται ἡ σημερινὴ δημόνυμη ἐκκλησία στοὺς Σαρτᾶδες. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βέβαια, οὕτε στοὺς Σαρτᾶδες οὕτε γύρω ἀπὸ τοὺς 'Αγίους 'Αποστόλους ὑπῆρχαν συνοικισμοί, τὸ μέρος ἡταν δασωμένο καὶ τὸ δάσος ἔφτανε ὡς ἐπάνω στὸ Νταμπόρι.

"Αλλες πληροφορίες καὶ ιστορικὲς παραδόσεις γύρω ἀπὸ τὴν μεσαιωνικὴ Βούρμπιανη δὲν ἔχομε, καὶ ἔτσι κλείνομε ἐδῶ αὐτὸ τὸ κεφάλαιο.

(Συνεχίζεται)

‘Η δραστηριότητα καὶ ἡ ζωὴ στὴν ἐπαρχίᾳ Κονίτσης

Τοῦ κ. ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΓΚΟΥΤΟΥ

I) Εἶναι ἔνα κομμάτι γῆς στὸ Βαλκανικὸ χῶρο. Πολιτειακὰ ἀνήκει στὸ κράτος τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὸ 1913 εἶναι μιὰ Ἑλληνικὴ ἐπαρχία, καὶ τώρα ἔχει γιὰ εὐρύτερες γειτονικὲς περιοχές της τὸ κράτος τῆς Ἀλβανίας ἀπὸ δὴ τὴ μιὰ πλευρὰ τῆς τριγωνικῆς μορφῆς της, τὴ Δ. Μακεδονίᾳ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀποσπέλαστη πλευρὰ (βουνοκορφὲς τῆς Πίνδου) καὶ ἀπὸ τὴν τρίτη τὸν κύριο κορυφὸ τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων. Εἶναι ἡ περιοχὴ Κονίττης.

Στὴν περιοχὴν αὐτὴν ἔχουν τὴν ἴδιοκτησία τους ἀρκετοὶ ἴδιωτες. Καὶ ὁ πληθυσμὸς ποὺ ζεῖ τώρα σ' αὐτὴν δὲν μπορεῖ νὰ «τὰ βγάλῃ πέρα» στὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς του, ἢ δὲν ἀνέχεται τὴ στασιμότητα καὶ τὴ μόνιμη φτώχεια. Πολὺς κόσμος φοβήθηκε ἢ δέχθηπε σκληρὰ χτυπήματα στὰ συναισθήματά του κατὰ τὴν τελευταία 20 ετία καὶ ἐπηρεασμένος ἀπὸ αὐτὰ κλαίει τὴ μοῖρα τοῦ τόπου, τρέπεται σὲ φυγὴ καὶ δμιλεῖ γιὰ καταστροφὴ καὶ ἐρήμωση στὸ ἐγγὺς μέλλον, ἐνῶ ἄλλοι χωρὶς δυνάμεις δέχονται ψυχοὶ κι' ἀκατάβλητοι τὴ μοῖρα τους. Ἐπίσης οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ποὺ ὑπηρετοῦν ἔκει εἶναι καὶ οἱ ἴδιοι ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴ βαρειὰ αὐτὴν ἀτμόσφαιρα καὶ χάνουν καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνεσή τους.

Μὲ τὴν περιοχὴν αὐτὴν συνδέονται καὶ ἄλλοι ἴδιωτες μὲ κατοικία ἢ διαμονὴ ἢ βιοτικὸ περιβάλλον σὲ ἄλλους τόπους, στὴν Ἑλλάδα ἢ σὲ ἄλλα κράτη. Εἶναι ἀποκλειστικῶς ὅσοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν ἐπαρχία αὐτὴν ποὺν ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἢ μετὰ τὸν Β' πόλεμο καὶ ἐφεξῆς ἀπὸ λόγους ποὺ κοινὰ ἐληρέασαν δὲ τὸ μεταπολεμικὸ κόσμο. Ἀπὸ αὐτούς, ἄλλοι εἰ-

ναι ἵκανοποιημένοι στὸν τόπο ὅπου πλέον ζοῦν καὶ δὲν ἔχουν κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐπαρχία Κονίτσης (δικαιολογημένα, ἄλλα κάποτε δχι πλήρως), ἄλλοι ἔχασαν κάθε δικαίωμα σ' αὐτὴν, ἄλλοι ἔχουν τώρα κύριο ἐνδιαφέρον τους νὰ προσαρμοσθοῦν στὴ νέα τους διαμονή, ἄλλοι ἀποβλέποντας σὲ «κοινωνικὴ ἄνοδο» θέλουν νὰ κάμουν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ λησμονήσουν ὅτι κατάγονται ἀπὸ αὐτὴν τὴν περιοχή, φοβούμενοι ὅτι δὲν θὰ τύχουν ἐκτιμήσεως ἄλλως (τακτικὴ ἀστοχος ἐν πολλοῖς), ἄλλοι εἶναι ἀκατάρτιστοι ἢ καὶ ἀμαθεῖς σὲ θέματα ποὺ ἀφοροῦν τὰ δικαιώματα, τὸ πεδίον δράσεως καὶ τὴν οἰκονομικὴ θέση τοῦ συγχρόνου ἀτόμου καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πάρουν πρωτοβουλία γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν ὑπαρχόντων τους στὴν περιοχή. Καὶ τέλος ἀρκετοὶ γνωρίζουν τὰ σύγχρονα πράγματα, ἔχουν οἱ ἴδιοι κάποια ἀξιόλογη θέση στὴ σημερινὴ οἰκονομία καὶ κοινωνία, ξέρουν πῶς ζοῦν καὶ προωθεύουν οἱ σημερινοὶ ἀνθρώποι, ἐνδιαφέρονται συνήθως (ἢ ἵσως) γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς ἴδιαίτερης πατρίδας τους, ἄλλα τὸ ἐνδιαφέρον τους σταματᾶ ἢ ἀπὸ τὴν ἔλλειψη πληροφοριῶν γιὰ βασικὰ τοπικὰ ζητήματα (ῶστε νὰ πάρουν σοβαρότερη θέση σὲ ὑποθέσεις τους ποὺ ἔχουν τὶς βάσεις τους στὴν περιοχή, ἢ ἀπὸ τὴν ἔλλειψη συνεργασίας ἀπὸ ἄλλες ἢ ἀπὸ τὴν «ἀτυχία» τῆς ἔλλειψεως τοπικῶν πολιτικῶν ποὺ νὰ ἔχουν σχέδια καὶ σκοπὸ νὰ προαγάγουν τὴν ἐπαρχία).

“Ἄς σημειωθῇ τέλος ὅτι κάτοικοι ἄλλων περιοχῶν ἢ τὸ κράτος δὲν ἔχουν κανενα σχεδὸν ἐνδιαφέρον γι' αὐτὴν τὴν περιοχὴ ὡς τώρα.

Σημειώνουμε σήμερα τίς άπόψεις μας σάν πληροφοριακό κείμενο για τὸ παρελθὸν καὶ γιὰ τὸ παρὸν τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ ἐν τέλει, ἐπικαλούμενος τὶς σκέψεις ποὺ μποροῦσε νὰ ἔχῃ κάθε παρατηρητὴς τῶν συγχρόνων πραγμάτων, ἀπευθυνόμαστε σὲ μερικοὺς συνεπαρχιώτες εἰδικὰ καὶ ἔπειτα στοὺς ἀρμοδίους καὶ σὲ ὅλους τοὺς κατοίκους γενικὰ τῆς ἐπαρχίας. Καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ δοῦμε, ἀφοῦ ἐπισημανθοῦν μερικὰ ζητήματα ἢ καὶ ώρισμένες λανθασμένες πλευρὲς τῆς τῆς κρατούτης καταστάσεως, ἂν αὐτὰ τὰ χρόνια μπορεῖ νὰ βγῆ κάτι καλὸ ἀπὸ αὐτὴν τὴν περιοχὴν ἢ ἂν πρέπει νὰ ἀποφανθῇ κανεὶς ὅτι ὅλα ὅταν ἀφεθοῦν στὴν τύχη.

II) Καὶ πρῶτα ἡ ἴστορικὴ ἀναδρομὴ - ἐπισκόπηση - (Γὸ παρὸν τὸ περιγράψαμε γενικὰ παραπάνω).

1) Ὡρισμένως ἡ περιοχὴ Κονίτσης (σημερινὴ ἐπαρχία Κονίτσης) ἀποτελεῖ ἀπὸ γεωλογικῆς ἀπόψεως ἔνιαίο καὶ αύτοιελῆ χῶρο, ὥστε κατοικούμενος, οἱ κάτοικοι του νὰ αἰσθάνωνται κάποιο σύνδεσμο μεταξύ τους διαφορετικὸ παρὰ ἀπὸ τὶς σχέσεις τους μὲ κατοίκους ἔξω ἀπὸ αὐτῶν περιοχῶν. Καὶ φαίνεται ὅτι πραγματικὰ ὑπῆρξε σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς αὐτὸς ὁ σύνδεσμος μεταξύ τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς καὶ ὅτι τὰ ἴστορικὰ γεγονότα ἐπηρέασαν ὅλη τὴν περιοχὴ κατὰ τρόπο ἔνιαίο. Ὁστόσο ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωση μπορεῖ ἀπὸ τὰ δριά της νὰ συντηρῇ ἔχωριστὸ χῶρο καὶ διαφορετικὸ ἀπὸ τὶς ἔξω περιοχές, ὅμως στὸ ἐσωτερικὸ της καὶ πάλι ἡ γεωλογικὴ διαμόρφωση διαχωρίζει τὴν ἐπαρχία οὲ εἰδικώτερες περιοχές, ἔτσι ποὺ καὶ αὐτὲς μεταξύ τους ἔχουν εἰδικώτερο χαρακτῆρα καὶ οἱ τομεῖς αὐτοὶ οὐδεμίᾳ σχεδὸν ἐπαφὴ ἔχουν μεταξύ τους, παρὰ μόνο διὰ μέσου τῆς πόλεως τῆς Κονίτσης συνήθως (π.χ. «Βλαχοχώρια», ἡ πάνω ἀπὸ τὴν Πυρσόγιανη περιοχὴ, ἡ πέρα ἀπὸ τὸ Σαραντάπορο, περιοχές στὸ κέντρο τῆς ἐπαρχίας κλπ.).

Ἡ περιοχὴ εἶναι ὀρεινὴ σὲ ὅλη

της σχεδὸν τὴν ἔκταση. Οἱ κάτοικοι ποὺ θὰ συνέδεαν μ' αὐτὸν τὸν τόπο τὴν ζωὴ τους θὰ εἴχαν νὰ καρπωθοῦν ἀπὸ αὐτὸν γεωργικὰ προϊόντα ἀπὸ λίγες καλλιεργήσιμες ἐκτάσεις (παραποτάμιες κυρίως) δασικὰ καὶ κτηνοτροφικά. Καὶ ἡ περιοχὴ κατοικήθηκε. Κάθε σημεῖο τῆς Βαλκανικῆς ἦταν κατοικημένο ἀπὸ τὰ τέλη τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς τουλάχιστον. (Δὲν ἀνατρέχομε βαθύτερα γιατὶ αὐτὸ δὲν ἔχει γιὰ τὸ θέμα μας σημασία), Τὸ ἵδιο ισχύει καὶ γιὰ ὅλη σχεδὸν τὴν Εὐρώπη κατὰ τὴν ἵδια ἐποχή. Καὶ μὲ τὴν αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ ἡ διαμονὴ στὴν ἐπαρχία εἶναι πιὸ δικαιολογημένη ἀπὸ μιὰ ἀποψη. Ἔτσι βλέπει κανεὶς ὅτι ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά τὸ ἵδιο συνέβαινε καὶ μὲ τὸ Ζαγόρι, τὸ Σοῦλι, τὰ ἄγονα Ἑλληνικὰ νησιὰ κλπ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔχει νὰ ἐπισημάνῃ τὴν μετανάστευση τῶν κατοίκων στὴν ἄλλη Ἑλλάδα (τὴ γόνιμη) ἢ οὲ ἄλλα κράτη μὲ πλουτοπαραγωγικὲς πηγές. Αὐτὴν τὴν τύχη μποροῦσαν νὰ ἔχουν ὅσοι γεννήθηκαν σ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ τουλάχιστον ώς τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ ζωὴ σὲ ἔναν τόπο βασίζονταν μόνο στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία του.

Μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα ὁ παρατηρητὴς δὲν θὰ εἴχε νὰ ζητήσῃ δεοντολογικῶς περισσότερα ἀπὸ ὅσα συνέβηκαν σ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ στὴν οἰκουμενικὴ καὶ πολιτιστικὴ ζωὴ της. Ἀλλὰ ὅμως, ἂν ἡ περιοχὴ ἀνῆκε σὲ ἄλλο κράτος, ωργανωμένο στὸ βαθμὸ τῶν τότε εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ ἂν τὸ ἀνοδγάνωτο κοὶ ἀναχρονιστικὸ τουρικὸ κράτος δὲν ἐδέσποζε ἐπιζήμια στὸ Βαλκανικὸ χῶρο, τὰ πράγματα θίσως νὰ ἦσαν ἄλλης μορφῆς.

«Ωστόσο στὴν ἐπαρχία Κονίτσης ἡ ἴδιωτικὴ πρωτοβουλία (ἀντίθετα ἀπὸ τὴν κρατικὴ, ποὺ εὐτυχῶς δὲν ἦταν ἐδῶ καὶ ἔντονα πιεστική) ἔξελίχτηκε μὲ προοδευτικὸ καὶ ώρισμένως κανονικὸ ρυθμό. Ἡ φίλεργη καὶ φιλοπρόοδη διάθεση τῶν κατοίκων εἶναι δεδομένη. Ἐκμεταλλεύτηκαν μέχρι κεραίας τὶς γεωργικὲς ἐκτάσεις τους, ἐπιζήτησαν ὑγιεινὴ καὶ εὐπρόσωπη κατοικία, κατασκεύασαν ἀξιόλογα κοινωφελῆ ἔργα,

υνοθέτησαν κλασσικές και ἀνθρωπιστικές ἀντιλήψεις και ἀρχές περὶ ἀτομικῆς και κοινωνικῆς ζωῆς και ἔζησαν μὲ ἀξιοπρέπεια ἀκόμη και ἀν τοὺς περιέβαλαν σκληρὲς συνθῆκες (ποὺ ἦταν ἀδύνατο ὡς τότε νὰ τὶς ἄλλαξουν). Ἐπὶ πλέον ὁ πλεονάζων πληθυσμὸς ποὺ μετανάστευσε δὲν ὑστέρησε κατὰ πολὺ σὲ πρόοδο στοὺς ἄλλους τόπους ἀπὸ ἄλλους μετανάστες Ἑλληνες.

Τί ἄλλο μποροῦσε νὰ γίνη ὡς τὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα και δὲν ἔγινε ἀπὸ τὴν ἴδιωτικὴ πρωτοβουλία; Νὰ ἐπιδιώξουν νὰ ἀξιοποιήσουν τὰ κεφάλαια τους οἱ μετανάστες σ' αὐτὴν τὴν περιοχή; Δὲν ὑπῆρχε ἀντικείμενο, και ὅσοι οἰκοδόμησαν μεγαλοπρεπεῖς κατοικίες ὑπῆρξαν ζημιωμένοι ἢ αἰσθηματίες. Νὰ μεταφέρουν τὶς οἰκογένειές τους στὴ νέα διαμονή τους; Ἀλλοι τὸ ἔκαμαν και ἄλλοι ὅχι γιὰ ὠρισμένους λόγους—ἄλλα αὐτὸ δὲν εἶναι λύση. Νὰ δημιουργήσουν ἐμπορικὰ κέντρα, ἢ γεωγραφικὴ θέση δὲν ἦταν πρόσφορη. Νὰ στραφοῦν σὲ συνεργασία μὲ τοὺς γείτονες δὲν ὑπῆρχαν αἰτίες. Ἀκόμη και νὰ ἐπαναστατήσουν δὲν ὠφελοῦσε!

Ίσως ἔνας τρόπος ποὺ θὰ ἔξασφάλιζε πρόοδο στὴν περιοχὴ θὰ ἦταν ἡ ἀπασχόληση τῶν νέων μὲ τὴν ἐκμάθηση Γραμμάτων, Ἐπιστημῶν και Τεχνῶν πρὸς ἔξασφάλιση ἐπαγγέλματος μὲ ἔξασκησή του σὲ δλες τὶς ἑλληνόφωνες περιοχές. Τὰ μօρφωτικὰ ἰδρύματα θὰ διευκόλυναν ἀρκετὰ τὴν περιοχή, και ἵσως δὲρθολογισμὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους των νὰ ἐμείωνε ὠρισμένα ἀνεπιτυχῆ πληθωρικὰ συναισθήματα τῶν κατοίκων, ἢ και τὴν ἀμάθεια τοῦ πλήθους. Τέτοια μօρφωτικὰ ἰδρύματα ἔγιναν ἢ ὑπῆρξε πρόθεση νὰ γίνουν, ἄλλα τελικὰ ἦσαν λίγα.

Συμπερασματικὰ ἡ περιοχὴ Κονίτσης, σὲ σύγκριση μὲ τὶς ἄλλες ὁρεινὲς βαλκανικὲς περιοχὲς κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴ δὲν ὑπῆρξε τελματωμένη ἢ πρωτόγονη σὲ δλη της τὴν ἔκταση. Τὸ ἀν ἡ δραστηριότητά της δὲν ὑπῆρξε θαυματουργός, αὐτὸ δφείλεται στὰ ἀσθενικὰ δεδομένα της και λιγώτερο στὴν ἀμάθεια τῶν κατοίκων. Δὲν μπορεῖ νὰ

ὑπερηφανευθῆ ἡ Ἀλβανία, ἡ Σερβία, ἡ ἄλλη ὁρεινὴ Πίνδος κλπ. παρὰ μόνο τὸ Ζαγόρι και τὸ Πήλιο.

2) Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι δικαιολογημένα μέχρι τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ αὐτάρκης οἰκονομία ἤταν τὸ κρατοῦν σύστημα στὸν κόσμο. Μὲ τὶς ἄλλαγες ὅμως και τὶς νέες κατεστάσις τῶν νεωτέρων χρόνων, πιὰ θέση πῆρε ἡ περιοχὴ Κονίτσης; Ηιδιὰ φιλοπρόοδη και δυναμικὴ προσπίλια κατέβαλαν γι' αὐτὴν οἱ κάτοικοι της, και ἡ κρατικὴ πρόνοια; "Ας παρακολουθήσωμε τὴν ἔξελιξη.

Α Κατὰ τὶς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰῶνα τὰ εὑρωπαϊκὰ κράτη περνοῦσαν πιὰ τὴν ἐφηβικὴ ἥλικία τους στὸ νέο πολιτισμὸ (ποὺ ἀρχισε πρακτικὰ ἀπὸ τὴν ἐφηβικὴ ἥλικία τους) στὸ νέο πολιτισμὸ (ποὺ ἀρχισε πρακτικὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως). Βιομηχανίες, μηχανολογικὴ ἔξελιξη, πλέον ἐπιστημονικὰ οἰκονομικά, νομοθετικά, πολιτειακὰ κλπ. συστήματα, νέες φιλοσοφικὲς ἀρχές, νέα θεώρηση τῆς ζωῆς και τῆς προόδου.

"Ως ἔνα σημεῖο ἀκολουθοῦσε τὸ ρεῦμα αὐτὸ και τὸ κράτος τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰ παλαιὰ ὅρια. Ἀντίθετα οἱ ἄλλες βόρειες περιοχὲς ποὺ σήμερα ἀνήκουν στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶχαν κανένα σχεδὸν τρόπο νὰ συντονισθοῦν στὴν ἴδια πρόοδο. Η κρατικὴ πρωτοβουλία τῆς Τουρκίας ἦταν σκιώδης ἢ ἀνύπαρκτη. Εἰδικὰ οἱ ὁρεινὲς περιοχὲς ἔμειναν καθυστερημένες. Σχεδὸν μὲ καμμιὰ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἄλλο δυναμικὸ κόσμο ποὺ προώδευε (ἰδίως οἰκονομικῶς, ἐπιστημονικῶς, πολιτιστικῶς).

"Εγίνε ἡ προσάρτιση στὸ Ἑλληνικὸ Βασίλειο. Ἀλλὰ ἡ ἄλλαγὴ δὲν ἦρθε και στὴν ἐπαρχία (δικαιολογημένα ἢ ἀδικαιολόγητα). Μέχρι τὸ 1940 μόνο σὲ στοιχειώδεις τομεῖς κρατικῆς πρωτοβουλίας—μερίμνης τὸ ἑλληνικὸ κράτος ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπαρχία Κονίτσης. Και κατὰ τὴν ἐπόμενη δεκαετία βρέθηκαν τυχαίως νὰ ἀσχολοῦνται μ' αὐτὴν στρατιωτικοί, δργανισμοί κοινωνικῆς βιοηθείας και ἡ λεγομένη Βασιλικὴ Πρόνοια. "Ας ποῦμε ὅτι ὡς τότε ἡ Ἑλλάδα

τρίκλιζε. Καὶ ὅτι ωργανωμένη προσπάθεια γιὰ δραστήρια ἀνάπτυξή τους μὲ μελέτη, ἐργατικότητα καὶ δικαιοσύνη δὲν ἦταν δυνατή.

Ακολούθησαν δῆμος ἄλλα 15 χρόνια. Μὲ σταθερὸ πολίτευμα, μὲ ἀρκετοὺς οἰκονομικοὺς πόρους (παραγωγὴ καὶ ἔξωτερικὴ βιοήθεια), μὲ προσαρμοσμένους πολλοὺς Ἑλληνες στὴ σύγχρονη πολιτιστικὴ γενικὰ ἀνάπτυξη, μὲ ἀνοικτὲς προοπτικὲς γιὰ ἕνα εὐοίωνο μέλλον κλπ. Καὶ τὰ χρόνια αὐτὰ πέρασαν μὲ κάποια μὲν πρόοδο τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους γενικῶς, ἄλλὰ ὅχι μὲ τὸν τρόπο καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ ἦταν δυνατὸν καὶ ἐνδεδειγμένο. Ἐτσι στὰ χρόνια αὐτὰ στάθηκαν ἀπλῶς τυχεροὶ οἱ μεγάλες πόλεις, οἱ ἐπιχειρηματίες, οἱ εὔφορες περιοχὲς καὶ οἱ περιοχὲς μὲ πολιτικοὺς καὶ κατοίκους ποὺ ἔρουν νὰ ἐκμεταλλεύωνται τὶς κυβερνήσεις καὶ τὸ δημόσιο χρῆμα... Ὡστόσο προώδευσαν καὶ ἀρκετοὶ ἐργατικοὶ καὶ ἔξυπνοι ἀνθρώποι ποὺ φρόντισαν νὰ ἐκσυγχρονισθοῦν. Οἱ δρεινὲς περιοχὲς δῆμος, ἀκόμη καὶ ἀν περιέχουν ἀξιόλογα οἰκονομικὰ ἀγαθά, ἔμειναν παραμελημένες, ἵδιως ἀν δὲν τὶς ἐφρόντισαν οἱ πολιτικοὶ τους. Θὰ ἥθελαν καὶ αὐτὲς τὴν ὁδικὴ σύνδεσή τους, τὸ πολιτιστικὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κράτους, τὴ συνδρομή του γιὰ μικρὰ κοινωφελῆ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ ἔργα, τὴν ἀξιοποίηση ἄλλων ἀγαθῶν τους, τὴν παροχὴ εὐκαιριῶν ἐργασίας καὶ ἐπὶ τέλους τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ πρόνοια ἀπὸ ἑνα κράτος γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ὅποιου πολέμησαν κι αὐτοὶ καὶ ἀπὸ ἑνα κράτος ποὺ πρέπει στὸ σημερινὸ πολιτισμὸ νὰ μὴν κάμη τοπικιστικές, ταξικὲς ἢ ἀφιλότιμες διακρίσεις. Ἀπαιτήσεις - ἐρζάτες στὴ σημερινὴ ἐποχή.

Γύρω ἀπὸ αὐτὲς τὶς συνθῆκες οἱ ἐπιδράσεις στὴν ἐπαρχία Κονίτσης ἀπὸ τὴν κρατικὴ πρωτοβουλία δὲν ὑπῆρξαν ὅποιες ἔπρεπε, μὲ κριτήρια τὸ ἐκδηλωθὲν ἐνδιαφέρον τὰ νεώτερα χρόνια ἀπὸ τὰ ἔξελιγμένα κράτη γιὰ κάθε χῶρο τῆς ἐπικράτειάς των, ἢ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ κράτος γιὰ τὶς ἄλλες περιοχές του. Καὶ ὅπωσδήποτε στὴν ἐποχὴ τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας μιὰ περιοχὴ ἀβοήθητη

ἀπὸ τὸ κράτος (ἢ «μπελᾶς» γιὰ τὸ κράτος!) δὲν εἶναι εὔκολο νὰ ἀναπτυχθῇ μόνο μὲ τὴν ἴδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Β. "Ἄς δοῦμε καὶ τὴν ἵδιωτικὴ πρωτοβούλια μὲ ποιὰ δραστηριότητα ἐκδηλώθηκε τὰ νεώτερα χρόνια στὴν περιοχή. Εἰδικώτερα ποιοὶ ἀπασχολήθηκαν μὲ προσοδοφόρες ἐπιχειρήσεις καὶ ἀξιοποίησαν οἰκονομικὲς πηγὲς πρὸς ὄφελός των (καὶ ἐμμέσως καὶ τῆς περιοχῆς). Ἀπὸ ὅσα ξέραμε προσωπικὰ τέτοιοι ὑπῆρξαν παροδικὰ ἢ μόνιμα: "Οσοι ἐκμεταλλεύθηκαν δάση (ἴδιωτες ἢ κοινότητες), ὠρισμένοι μεγαλέμποροι, μισθωτὲς βιοσκοτόπων, μερικοὶ αὐτοκινητιστές, κτηνοτρόφοι, ὑφαντουργοὶ καὶ τεχνῖτες. Καὶ ἀπὸ μία ἀποψη ἦταν ἀπλῶς εὐτύχημα τὸ ὅτι ἐδρασαν τούλαχιστον αὐτοί. Ἡ ἔλλειψη πείρας καὶ γνώσεων τῆς συγχρόνου οἰκονομίας καὶ ἡ ἔλλειψη διαφωτίσεως, συμπαραστάσεως καὶ εἰδικῆς μελέτης τῶν τοπικῶν πραγμάτων ἀπὸ κρατικῆς πλευρᾶς θὰ μποροῦσαν νὰ ἄφιναν διαφορετικὲς καταστάσεις.

Ἐπίσης ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀπειρούς καὶ ἀκατάρτιτους μονίμους κατοίκους τῆς ἐπαρχίας ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ ἐκμεταλλεύσουν καλύτερα τὸν τόπο καὶ ὅσοι ἀπέκτησαν ἐπιχειρησιακὴ καὶ οἰκονομικὴ πεῖδα ἄλλοι ταξιδεμένοι τῆς ἐπαρχίας δὲν ἐκμεταλλεύθηκαν τίποτε. Καὶ αὐτὸς γιὰ διαφόρους λόγους καὶ κυρίως γιατὶ σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ἦταν φανερὸ ὅτι καμιαὶ ἐπιχείρηση δὲν θὰ ἀπέδιδε καὶ μάλιστα ἀφοῦ οἱ στοιχειώδεις προϋποθέσεις δὲν εἶχαν συντελεσθῆ ἐκ μέρους του Κράτους (δρόμοι, μελέτες ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐνδιαφερόντων τῆς περιοχῆς κλπ).

Ἐπὶ πλέον ἃς σημειώσωμε ὅτι ὁ πολὺς πληθυσμὸς μὲ τὸ πολὺ μικρὸ ἢ μηδαμινὸ δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτος ἀν παρέμεινε ζῶντας στὴν οἰκονομικὰ ὑποτονικὴ περιοχὴ ἢ ἀν ἔφυγε κατὰ οἰκογένειες. Οἱ πρῶτοι εἶναι δεμένοι μὲ τὰ αἰσθήματα ἢ τὴν ἀδυναμία τους (διαφόρου μορφῆς) μὲ τὴ μικρὴ ἴδιοκτησία τους καὶ οἱ δεύτεροι εἶναι συνηθισμένοι ἀνθρώποι τῆς νεώτερης οἰκονομίας ποὺ προσαρμόζονται μὲ τὶς ἀπαιτήσεις

Αὐτὲς ἦταν οἱ παρατηρήσεις ἀπὸ τὴν

έπισκόπηση τοῦ παρελθόντος μέχρι σήμερα. "Ισως νὰ ἔχουν ἀπλῶς ίστορικὴ σημασία. "Ισως δὲ οἱ πληροφορίες αὐτὲς νὰ διδάσκουν ἀρκετὰ καὶ γιὰ τὸ παρόν καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς περιοχῆς.

★

III) Καὶ τώρα, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι, γνωρίζοντας καθαρὰ τὰ δεδομένα στὴ σημερινὴ ἐπαρχία Κονίτσης ποὺ ἔχουν ἀντικειμενικὴ σημασία γιὰ τὸ σκοπὸν ἐπιτελέσεως κάτι τοῦ χρησίμου ἥ καλοῦ ἥ συμφέροντος κατὰ τὰ σύγχρονα μέσα σ' αὐτὴν τὴν ὁρεινὴν ἐλαρχία, μιλοῦσε κάποιος ἀδέσμευτος καὶ μελετημένος ἔλληνας (καὶ πολὺ περισσότερος ἔνενος), θὰ εἶχε νὰ κάμη μερικὲς οὖσιαστικὲς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις. Ἐρευνήσαμε καὶ ἀκούσαμε, τέτοιες ἀπόψεις καὶ μὲ βάση αὐτές, ἔχοντας δὲ καὶ μεῖς ὡρισμένα ἐνδιαφέροντα καὶ πολὺ μικρὰ συμφέροντα σ' αὐτὴν τὴν περιοχή, ἀπευθυνόμαστε πρὸς ἄλλους ποὺ ἔχουν πολὺ μεγαλύτερα συμφέροντα μήπως καὶ κάτι κινηθῆ καὶ βγῆ κάτι τὸ χρήσιμο μέσα σὲ κεῖνον τὸν τόπο.

A. Κύριοι εὐκατάστατοι συνεπαρχιῶιαι ἐγκατεστημένοι σὲ ὅποιοδήποτε μέρος τῆς Ἑλλάδος (ἥ καὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ) καὶ ποὺ τυχαίνει νὰ παρακολούθητε τὶς γραμμὲς αὐτές:

"Αν διαβλέπετε ὅτι μπορεῖτε νὰ ἔχετε κάποιες ὠφέλειες στὸ χῶρο τῆς ἐπαρχίας ὑπὸ κανονικές συνθῆκες, ἀπογοητευθήκατε ὥστόσο καὶ σεῖς ἀπὸ τὴν κρατοῦσα τὰ τελευταῖα χρόνια κατάσταση σ' αὐτήν; "Η, μήπως ἀποφασίσατε νὰ παραβῆτε τὸν κανόνα ποὺ ἔχει γιὰ σημαία του κάθε σύγχρονος ἀνθρώπος καὶ θὰ ἀδιαφορήσετε ἥ θὰ ἀφήσετε νὰ χαθοῦν ὡρισμένα συμφέροντά σας, ἀρκούμενοι στὴν τωρινή σας θέση; Καὶ ἀλήθεια εἶναι τόσο μεγάλες οἱ δυσκολίες γιὰ νὰ πετύχετε καὶ σεῖς ἐκεῖνα ποὺ καταφέρουν σὲ ἀγροτικὲς περιοχὲς ὅλοι οἱ ὀρθολογισμένοι, δυναμικοὶ καὶ φιλοπρόοδοι σύγχρονοι ἐλεύθεροι ἀν-

θρωποί; "Η μήπως δὲ, θεωρεῖτε τὴν ἐποχὴν κατάλληλη γιὰ νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ ὡρισμένες προκαταλήψεις γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς σχέσεις σας μ' αὐτὴν τὴν περιοχή;

Στὴν ἐπαρχία Κονίτσης ἔχετε ὅπωσδήποτε μία κατηγορία (καὶ ἀν θέλετε μπορεῖτε νὰ ἀπεκτήσετε καὶ ἄλλες), καλοχτισμένη ἀσφαλῶς, μὲ κῆπο καὶ μὲ περιβάλλον ἥισυο εὐχάριστο ἥ καὶ γραφικό. Δὲν οὐ θελατε νὰ εἶναι αὐτὴ ἥ ἀγροικία σας γιὰ τὶς διακοπὲς καὶ τὴν ἀναψυχὴ σας; Κάτι τέτοιο δὲν συμπληρώνει τὴν εὐτυχία ὅλων στὰ προηγμένα κράτη; Καὶ μὲ τὴν τακτοποίηση ὡρισμένων προϋποθέσεων δὲν θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ τὸ ἴδιο καὶ γιὰ σᾶς; "Οπως δὲν δὲν αἰσθάνεσθε καὶ σεῖς τὴν ἐπιθυμία τῆς φυγῆς κάποτε ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ τῆς ὀλιγοήμερης διαμονῆς σὲ ἔναν ἥσυχο τόπο; "Ασφαλῶς δὲν θὰ ἔχετε ἔξασφαλίσει ὅλοι παραθαλάσσια οἰκόπεδα στὴν Ἀττική. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ σᾶς ἥταν πρακτικὰ εὔκολο νὰ φθάσετε ὥς τὴν ἥσυχη περιοχὴ τῆς ἐπαρχίας καὶ βολικὸ νὰ περάσετε ἐκεῖ λίγες μέρες «ἄλλης ζωῆς» μαζὶ μὲ οἰκογενειακά σας μέλη ἥ μὲ εὐρύτερη φιλικὴ συντροφιὰ ἀν διευθετηθοῦν στὴν περιοχὴ ὡρισμένες προϋποθέσεις). "Οπως κάμουν τώρα πολλοὶ (καὶ γνωστοί σας ἵσως) ποὺ ἔχουν ἔξοχικὸ σπίτι στὴν Ἀττική, στὸ Πήλιο, στὰ νησιά, σὲ μερικὰ σημεῖα τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Εύβοίας ἥ στὴν Ἐλβετία, στὴν Σκανδιναվία, Ἀμερικὴ κλπ.

Ξέρω ἀρκετοὺς ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Κονίτσης ποὺ κάνουν τὸ ἴδιο. Καὶ εἶναι ἀκόμη καὶ μὲ παροῦσες συνθῆκες ἀρκετὰ ἱκανοποιημένοι. Καὶ συντροφοῦν τὰ σπίτια τους. "Αλλὰ δὲν θὰ ἔλλειπαν ἀρκετὲς τωρινὲς ταλαιπωρίες καὶ ἀτέλειες ἀν μὲ κάποια ὀργάνωση οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐφρόντιζαν, πλησιάζοντας κατάλληλα πρόσωπα νὰ τὶς ἀντιμετωπίσουν ἀποτελεσματικά;

(Συνεχίζεται)

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ Η ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Κύριε Διευθυντά

Η διαμαρτυρία, στὸ καθημερινὸν καὶ περιοδικὸν τύπο, γιὰ δεύτερη φορὰ μετά τὸν 'Ιούνιο 1965, τὸν Διοικητ. Συμβουλίου τῆς 'Ενώσεως Δασικῶν Συνεταιρισμῶν Κωνίτσης—Ζαγορίου—Μετσόβου «κατὰ τῆς ἴδρυσεως Κρατικῆς 'Εκμεταλλεύσεως τῶν Δασῶν στὴν "Ηπειρο», ἀπὸ δῆθεν φόβῳ ὀλοκληρωτικῷ ἐκπατρισμοῦ τῶν, μὲ τῇ μετατροπῇ τῶν κατοίκων σὲ ἔργατες, δίνει τὴν ἀφορμή.

Παραγκωνισμένη, ἡ δρεινὴ 'Ελλάδα δὲν ἐμπιστεύεται, στὴν ἀπόγνωσή της, τὶς κρατικὲς προσφορὲς μὲ τὶς πολιτικὲς μανοῦβρες τῶν, μετὰ τὴν ἀσυγχώρητη ἐναντίον τῆς ἀδιαφορίας τοῦ ἐπίσημου Κράτους καὶ τὴν ἀπειρη εύθυνη του γιὰ τὴν ἑρήμωσή της ἀπὸ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐγκατάλειψη τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐτσι ἔξηγεῖται αὐτὴ ἡ ἀγανακτισμένη ἐκδήλωση, γιατὶ ξέρουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, δτὶ ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνικὴ πρόοδος θὰ πειλάζει—ἀργά—γρήγορα—καὶ τὸ δασικὸν πλοῦτο τῆς Ηπείρου, ἀφοῦ θεμελιώδης στρατηγικὸς στόχος εἶναι ἡ αὔξηση καὶ βελτίωση τῆς παραγωγικότητας, μὲ κάθε δυνατὴ μείωση τοῦ σωματικοῦ μόχθου τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων.

Οσο δὲ τὸ ταχύτερο γίνει, τόσο τὸ κκλύτερο, γιατὶ, ἐνῷ, παλιότερα, δλη σχεδὸν ἡ "Ηπειρος" ήταν δασομένη, τώρα μὲ τὶς πυρκαϊές, τὴ ληστρικὴ ὑλοτομία καὶ τὴν ὑπερβολικὴ βόσκηση τῶν προβάτων καὶ τῶν κατσικῶν, οἱ πλαγιές τῶν βουνῶν ἀποψιλώνονται, χάνουν τὴ προστατευτικὴ τους βλάστηση, χάνουν τὸ χῶμα τους καὶ γίνονται βράχοι.

Η μεγάλη ἀμηχανία εἶναι, ἐὰν ἡ ιδιωτικὴ πρωτοβουλία, τὸ Κράτος ἢ οἱ Συνεταιρισμοὶ θὰ ἀναλάβουν τὴ πρωτοποριακὴ τοποθέτηση τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων γιὰ τὴν ἀξιοποίηση κατὰ τὸ συμφερότερο καὶ πλέον ἐκσυγχρονισμένο τρόπο τοῦ δασικοῦ πλούτου.

Η ιδιωτικὴ πρωτοβουλία, ποὺ ἀποκλειστικὸν κίνητρο τῆς δραστηριότητάς της εἶναι τὸ ἀμεσο κέρδος χωρὶς ἄλλη σύνδεση μὲ τὸ παραγωγικὸν χῶρο, τοπικὴ οἰκονομικὴ ἀνακούφιση προσφέρει χωρὶς προγραμματισμό, καὶ πρέπει νὰ παραμερισθῇ ἢ νὰ δεχθῇ δευτερεύοντα ρόλο.

Ορθὴ λύση εἶναι ἡ δημιουργία ἐνιαίου φορέως ἀπὸ τὴν 'Εθνικὴ Τράπεζα Βιομηχανικῆς 'Αναπτύξεως ἢ τὴν 'Αγροτικὴ Ταάπεζα 'Ελλά-

δος μὲ τὴ σύμπραξη τῶν Δασοκτημόνων Κοινοτήτων, τῶν Συνεταιριστικῶν 'Οργανώσεων, τῶν ξυλεμπόρων 'Ιωαννίνων καὶ τὴν ἐπιδότηση τοῦ Κράτους.

Πρῶτα γιὰ ν' ἀποκτήσουν οἱ ὑπάρχουσες μονάδες τὸν ἀπαραίτητο μηχανολογικὸν ἔξοπλισμὸν καὶ νὰ ἐπανδρωθοῦν μὲ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικό.

Δεύτερο γιὰ νὰ ἀξιοποιήσουν τὴ σημερινὴ παραγωγὴ καὶ νὰ τὴν ἀναπτύξουν δοσο εἶναι δυνατό.

Τρίτο γιὰ νὰ σταθεροποιήσουν τὴν αὔξηση τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἑργαζομένων, ποὺ σήμερα εἶναι πολὺ χαμηλὸν καὶ τέταρτο γιὰ νὰ γίνουν οἱ ἀπαραίτητες ἐπενδύσεις γιὰ συστηματικὸν προγραμματισμὸν στὴ καλλιέργεια τοῦ δάσους. Δασικοὺς δρόμους καὶ στὴν πολύπλευρη ἐπεξεργασία τοῦ ξύλου.

Τὸ αἴτημα τῆς ἐπείγουσας ἀξιολογήσεως τοῦ δασικοῦ πλούτου τῆς Πίνδου καὶ λογικὸν καὶ δίκαιο εἶναι ἀλλὰ καὶ ἀμεσα πλουτοπαραγωγικό, συγκρινόμενο μὲ τὸ προγραμματισμὸν νέων καλλιεργειῶν πρωτογενοῦς παραγωγῆς σὲ ἄλλες ἐπαρχίες, γιὰ τὴν δραστηριότητα τὴν ἀξιοποίηση τοῦ δασικοῦ πλούτου τῶν προϊόντων των, ἢ μὲ τὶς ἐπενδύσεις στὸ Τουρισμό, ποὺ εἶναι ἀγνωστες οἱ πολύχρονες ἐπιπτώσεις του.

Σὰν ἐλάχιστη δὲ κρατικὴ προσφορὰ στὴν δρεινὴ 'Ελλάδα προτείνεται καὶ ἡ ἰδίουσῃ 'Ινστιτούτου τοῦ Δάσους στὸ Πανεπιστήμιο 'Ιωαννίνων, πλουτισμένο σὲ προσωπικό, δργανα καὶ μέσα, μὲ προορισμὸν τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευνα καὶ τὸ πειραματισμὸν τόσο στὴν ἀναδάσωση, στὴ πρωτογενῆ παραγωγὴ καὶ στὴν ἐπεξεργασία τοῦ ξύλου, δοσο καὶ στὴ γενικώτερη ἐπιστημονικὴ ἀξιολόγητη τῆς δρεινῆς 'Ελλάδας, ποὺ δὲν ξέρει τὴ κρατικὴ στοργή.

Γιὰ τὴ κοινωνικὴ στελέχωσή της καὶ τὴν ἀπορρόφηση τῶν νέων σὲ τοπικὲς παραγωγικὲς ἐργασίες - ἀντὶ τοῦ ὑποσιτισμοῦ των, ἀνειδίκευτων, σὲ παρασιτικὰ ἐπαγγέλματα στὶς μεγαλοπόλεις - ἐπιβάλλεται νὰ ιδρυθοῦν Γυμνάσια κατὰ τρόπο ὅμοιότυπο πρὸς τὴν 'Αμερικανικὴ Γεωργικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης, μὲ προέχοντα σκοπὸ τὸ πλουτισμὸ τῶν γνώσεων στὴν ἐδαφολογία, τὴ δενδροκομία, τὴ κτηνοτροφία, τὴ δασοπονία καὶ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ξύλου στὰ ἐργοτάξια.

Η 'Αμερικανικὴ Γεωργικὴ Σχολὴ Θεσσα-

Τέταρτη Γένεσις

(Τοῦ μονίμου
ἀνταποκριτοῦ
μας)

— Τὴν 26-5-66 διενεργήθη εἰς Κόνιτσαν ὁ ἀντικαρινικὸς ἔρανος καὶ συνεκεντρώθη τὸ ποσὸν τῶν 5 464 δραχμῶν.

— Τὴν 28-5-66 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Ἡλείας κ. κ. Γερμανὸς, καὶ Ἰωαννίνων κ. κ. Σεραφείμ. Τοὺς ὑπεδέχθη δὲ καὶ ἐφιλοξένησεν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερόθεος Πετρίδης.

— Τὴν 29-5-66 ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως, τοῦ παρευρεθέντος βουλευτοῦ καὶ τέως ὑφυπουργοῦ κ. Γ. Μυλωνᾶ, καὶ πλήθους θεατῶν ἐτελέσθησαν αἱ Γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τοῦ Λυ-

λογίκης ἥπο ἐφέτος λειτουργεῖ μὲ τετραετῆ κύκλῳ σπουδῶν καὶ διδασκαλίᾳ σὲ ὅλα τὰ γυμνασιακὰ μαθήματα καὶ σύγχρονη θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ἐκπαιδευση στὰ χωράφια, ὄρνιθοτροφεῖο καὶ βουστάσιο, μὲ ἀτομικὴ ὑπὲρ τοῦ μαθητοῦ ἐκμετάλλευσή των, καὶ πρακτικὰ μαθήματα, ὑδραυλικά, ξυλουργικά, ἐπισκευὴ μηχανῶν, ἡλεκτρολογικά, διάφορες βαφὲς καὶ κατασκευὲς καὶ μὲ πρόσθετο δικαίωμα τῶν τελειοφοίτων ν' ἀκολουθήσουν τὸ Λύκειο καὶ ὅποια ἐπιστήμη ἐπιθυμοῦν

Σέ τέτοιο προοδευτικὸ Εγκαίνιο μπορεῖ νὰ μετατραπῇ ἡ Ἀναγνωστοπούλειος Γεωργικὴ Σχολὴ Κονίτσης - ποὺ διαθέτει ἀγροὺς καὶ ἐγκαταστάσεις καὶ μετὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση φυτοζωεῖ. Ἐπίσης Γυμνάσιο τοῦ τύπου αὐτοῦ μὲ οἰκοτροφεῖο μπορεῖ νὰ ίδρυθῃ στὸ Γρεβενίτη Ζαγορίου ἡ καὶ νὰ μετατραπῇ ἡ μὲ ἀνάλογες ἐγκαταστάσεις Σχολὴ Βελλάς, μὲ τὴ σύγχρονη μεταστέγαση τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς.

Ἐίναι καὶ δὲ τὸ Κράτος νὰ καταπιαστῇ μὲ τὴ σωστὴ ἀποστολὴ του στὴν ὁρεινὴ Ἑλλάδα καὶ τὰ αἰτήματα αὐτὰ ἡ παρεμφερῆ ὁφεῖλον νὰ προγραμματίσουν μὲ συντονισμένες ἐνέργειες καὶ προσπάθειες τὸ Ἐπιμελητήριο Ἰωαννίνων, ἡ τοπικὴ Αύτοδιοικησις τῆς Ἡπείρου, οἱ Συνεταιριστικὲς τῆς ὁργανώσεις καὶ τὰ ποικιλώνυμα Σωματεῖα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Γιαννίνων, ποὺ νοσταλγοῦν νὰ κατευθύνουν τὴν πρόσδοτο τῶν χωριῶν των.

Μιὰ πανηπειρωτικὴ Ἐπιτροπή, ὑπερκομματική, ὄλιγόμελη ἀπὸ προσωπικότητες κύρους καὶ ἔξουσιοδοτημένη ἀρμοδίως μπορεῖ μὲ ἐπιτυχία νὰ χειρισθῇ στοὺς ὑπεύθυνοὺς τὴν ἀξιολόγηση τοῦ δασικοῦ πλούτου τῆς Πίνδου καὶ τὴ μόρφωση στελεχῶν γιὰ τὴν ἀναζωογόνηση τῆς ὁρεινῆς Ἑλλάδας.

Μ' ἑκτίμηση
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΛΟΒΟΣ
Ν. Ἡράκλειον Ἀγαμέμνωνος 14

κείου - Γυμνασίου Κονίτσης. Μετὰ τὴν παρέλασιν καὶ παράταξιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐγένετο ἡ ἐπαρσις τῆς σημαίας, ἡ ἀφιξι; τῆς Ἱερᾶς φλογός, ἐψάλη ὁ δλυμπιακὸς ὅμοιος, καὶ προσεφώνησεν καταλλήλως καὶ διὰ πατριωτικοῦ λόγου τοὺς μοθητὰς καὶ μαθητρίας ὁ Λυκειάρχης κ. Παναχιώτης Ἀρχύρης.

— Ὁ Δήμαρχος κ. Ντεντόπουλος ἐκήρυξεν τὴν ἔναρξιν καὶ κατόπιν ἐπηκολούθησαν αἱ γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, καὶ ἐν συνεχείᾳ - μετὰ τὸν δρόμον τῶν ἀθλητῶν - τὰ κλασσικὰ ἀγωνίσματα εἰς τὰ ὅποια ἀνεδείχθησαν νικηταὶ οἱ ἔξης μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι.

Δρόμος 100 μέτρων

- 1) Ἀπ. Ζῶτος Τάξ. Β' Λυκείου, 2) Νικ. Ζῶτος Τάξ. Β' Λυκείου, 3) Πέτρ. Πάντος Τάξ. Γ' Λυκείου.

Δρόμος 400 μέτρων

- 1) Ἀπ. Ζῶτος Τάξ. Β' Λυκείου, 2) Ἰωάν. Ντίνος Τάξ. Α' Λυκείου, 3) Βασ. Μπάρμπας Τάξ. Γ' Λυκείου.

Δρόμος 10'000 μέτρων

- 1) Βασ. Μπάρμπας Τάξ. Γ' Λυκείου, 2) Βασ. Μήτσης Τάξ. Γ' Λυκ. 3) Νικ. Σωτηρίου Τάξ. Γ' Γυμνασίου.

Σφαίροβολία

- 1) Θωμ. Κουφάλας Τάξ. Γ' Λυκείου, 2) Ἀλκ. Ντόνης Τάξ. Γ' Γυμνασίου, 3) Βασ. Κουκέσης Τάξ. Γ' Λυκείου.

Δισκοβολία

- 1) Ἀλκ. Ντάνης Τάξ. Γ' Γυμνασίου, 2) Κων. Κυρίτσης Τάξ. Α' Λυκείου, 3) Ἀντ. Καλτσούνης Τάξ. Γ' Λυκείου.

Αχόντιον

- 1) Πέτρ. Πάντος Τάξ. Γ' Λυκείου, 2) Χρ. Κουτρομπίνας Τάξ. Β' Λυκείου, 3) Κοσμ. Λιάλιος Τάξ. Α' Λυκείου.

Αλματόπλοον

- 1) Δημ. Τσαλογιάννης μέτρα 4,90 τάξ. Β' Λυκ.
- 2) Ἄθ. Καρχιγιαννόπουλος » 4,89 » Α' »
- 3) Νικ. Ἐξάρχου » 4,85 » Γ' »

Αλματόπλοον

- 1) Παῦλ. Καρανικούλης μέτρα 12,17 τάξ. Γ' Λυκ.
- 2) Νικ. Ζῶτος » 11,52 » Β' »
- 3) Γεώργ. Κιτσάτης » 10,82 » Γ' Γυμ.

Αλματόπλοον

- 1) Δημ. Τσαλογιάννης, 2) Π. Καρανικούλης,
- 3) Σπυρ. Παπαχρήστου.

Αλματόπλοον

- 1) Θωμᾶς Κουφάλας μέτρα 3 Γ' Λυκείου, 2) Παναγ. Τζήμας Γ' Γυμνασίου

Αγωνίσματα Θηλέων

ΔΡΟΜΟΣ 80 μέτρων

- 1) Βασιλικὴ Εύαγγελίδου Α' Λυκείου, 2) Χ. Χατζηρούμπη Γ' Γυμνασίου, 3) Ἐλ. Χοβᾶ Α' Λυκείου.

Αλματόπλοον

- 1) Σοφία Γκαραβέλα μ. 3,95 Α' Λυκείου, 2) Ἄθηνᾶ Τζώρτζη 3,92 Γ' Γυμνασίου, 3) Βασ. Εύαγγελίου 3,80.

Αλματόπλοον

- 1) Σοφία Γκαραβέλα, 2) Ἄθηνᾶ Τζώρτζη. Κατόπιν ἐπηκολούθησαν ἐθνικοὶ χοροὶ καὶ ἡ

ἀπονομὴ τῶν ἐπάθλων. Μετὰ τὴν ὑποστολὴν τῆς σημαίας καὶ τὸν ἔθνικὸν ὕμνον ἡ ἔօρτὴ ἐτελείωσεν καὶ οἱ παριστάμενοι ἀπεχώρησαν ἀφοῦ προηγουμένως συνεχάρησαν τοὺς κ. κ. Λυκειάρχην Π. Ἀργύρην, Γυμνασιάρχην Ν. Ρεμπέλην καὶ λοιποὺς καθηγητὰς καὶ καθηγητρίας, ἴδιαιτέρως δὲ τὸν καθηγητὴν Γυμναστικῆς καὶ Εὔθυμιον Παπακωνσταντίνου.

Τὴν 30—5—76 ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν παραστάσεων—διαλέξεων τῆς Πνευματικῆς Στέγης Κονίτσης ὥραία ἔօρτὴ ἐκλεκτὰ σκέτες ἀσματα καὶ ἀπαγγελίας εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν, ἐκπαιδευτικοί, καὶ πλῆθος κόσμου. 'Ο μαθητὴς τοῦ 'Ανωτέρου Κατηχητικοῦ Βχσίλειος Κουκέτης ὅμιλός του ἐξέθεσεν τοὺς σκοπούς καὶ τὰς δραστηριότητας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, καθώς καθὼς καὶ τὰ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος διδαχθέντα μυθήματα.

Τὴν δλην ἔօρτὴν ἐπεσφράγισεν δι' ἐμπνευσμένης ὅμιλίας του δ Πανοσιολογιώτατος 'Αρχιμανδρίτης κ. 'Ιερόθεος Πετρίδης διδάσκαλος τῶν Κατηχητικῶν, συστήσας καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας νὰ μὴν ἀμελοῦν νὰ ἀποστέλουν τὰ τέκνα των εἰς τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα, ὅπου διδάσκονται τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, τῆς ἡθικῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

—Μὲ ἔξαιρετικὴν κοσμοπορροήν, καὶ λαϊκοὺς χορούς καὶ γλέντια ἔορτάσθι καὶ τὸ πανηγύρι τῆς 'Αγίας Τριάδος εἰς τὸ ὅμωνυμο ἔξωκλῆσι τοῦ κάμπου Κονίτσης.

—Τὴν 30—5—66 ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν καὶ ἐπεσκέφθησαν τὴν 'Αναγνωστοπούλειον Σχολὴν ὁ πληρεξούσιος τοῦ 'Αναγνωστ. Κληροδό ήματος κ. 'Αλ. Πάλλης μετὰ τοῦ Γεωργικοῦ ἀκολούθου τῆς 'Αμερικανικῆς Πρεσβείας κ. Ζάν ντὶ Μότ καὶ τῶν γεωπόνων—καθηγητῶν κ. κ. Μπαρθόλομιου, Ντεβιντώφ (ξένων ἐκκλησιῶν), καὶ τοῦ "Ελληνος κ. 'Αθανασιάδου (γεωπόνου) πρὸς ἔξετασιν ζητημάτων ἀφορώντων τὴν Σχολὴν, καὶ χυρίως τὴν οἰκονομικὴν τῆς ἐνίσχυσιν" δεδουμένου ὅτι ἥρχισαν αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διὰ νὰ προστεθῇ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους, καὶ μίχ εἰσέτι τάξις (τρίτη) ἀποκλειστικῶς διστοεγνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

—Τὴν 3—6—66 ἀφίχθη ἐνταῦθα ἡ Περιφ. 'Εφορος 'Ελληνίδων 'Οδηγῶν 'Ιωαννίνων κ. Μαρίκα Χωραΐτου.

—Οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως τοῦ Λυκείου Κονίτσης, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Λυκειάρχου κ. Παν. 'Αργύρη καὶ τῶν καθηγητῶν κ. κ. Χριστοφ. Γκαραβέλα, Γ. Βακόλα, Β. Χαρίτου, καὶ Σ. Παπανικολάου, ἐπραγματοποίησαν ἐκδρομὴν ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον ἐπισκεφθέντες μεταξὺ ἀλλων τὸ Αἴγιον, Κόρινθον, 'Επίδαυρον, Ναύπλιον, Μυκήνας, Τρίπολιν, καὶ 'Ολυμπίαν. Οἱ δὲ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῆς Γ' τάξεως Γυμνασίου μετὰ τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Ν. Ρεμπέλη καὶ τῶν καθηγητῶν κ. κ. Α. Καραμπέρη καὶ Δ. Λάμπρου, ἐξέδραμον εἰς Θεσσαλίαν. ἐπισκεφθέντες

τὴν Καλαμπάκαν (Μετέωρα) Τρίκαλα, Λάρισαν, Πήλιον, καὶ Βόλον.

—'Ανεχώρησεν μετατεθεὶς εἰς Μελιγαλᾶ Μεσσηνίας ὁ 'Αγρονύμος Κονίτσης κ. 'Ιωάννης Δελφάκης καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ 'Αγρονομείου ἀνέλαβεν ὁ Γραμματεὺς κ. 'Ιωάννης Μαλάμης.

—Τὴν 7—6—66 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν καὶ συνειργάσθη μετὰ τοῦ 'Επάρχου κ. Α. Ρεμπάπη καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Ν. Ντεντοπούλου, ὁ διευθυντὴς Αὐτοδιοικήσεως τῆς Νομαρχίας κ. Παληός.

—Μέχρι τῆς ἀνεγέρσεως νέων ἐπεσκευάσθησαν εύτυχῶς προσωρινῶς τὰ Δημοτικὰ ἀφοδευτήρια.

—Τὴν 9—6—66 ἀφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς 'Εθνικῆς 'Αμύνης (ἀνώτεροι ἀξιωματικοί) μετὰ τοῦ Διοικητοῦ των ἀντιναυάρχου κ. Χαρ. Φούφα.

—'Επανῆλθεν ἐξ 'Ιωαννίνων καὶ ἀνέλαβεν τὰ καθήκοντά του εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς 'Επαρχίας ὁ κ. Δημήτριος Ζδράβος.

—Ἐνώπιον τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν γονέων κοινηδεμόνων ἐτελέσθησαν τὴν 12—6—66 αἱ γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῶν τριῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Κονίτσης τοῦ Γ' Δημοτικοῦ περὶ τὴν 11.30' π.μ., καὶ τῶν Β' καὶ Α' τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας. Τὰ προγράμματα καὶ τῶν τριῶν, ὑπῆρξαν πλούσια, τόσον εἰς ἀσκήσεις ὅσον καὶ εἰς ἔθνικοὺς χορούς καὶ ὥραῖα διασκεδαστικὰ ἀθλητικὰ παιχνίδια.

—Εἰς Καστανέαν τρεῖς μικροὶ παῖδες (10 ἔτῶν) ἀφύρεσαν ἐκ τοῦ καφενείου τῆς 'Ιφιγενείας Δάρδα 250 δραχμάς, εἰσελθόντες ἐξ ἐνὸς μή καλῶς ἡσφαλισμένου παραθύρου.

—Τρία μέλη τῆς 'Ορειβατικῆς 'Ομάδος Κονίτσης οἱ κ.κ. Κ. Φλώρος, Σπ. Χρηστίδης, καὶ Μιχ. Ζήσης ἔλαβον μέρος εἰς τὴν εἰς "Αγιον" "Ορος ἐκδρομὴν τοῦ Τμήματος Ε.Ο.Σ. 'Ιωαννίνων κατὰ τὴν 28—29—30 Μαΐου 1966. Τὴν δὲ 12—6—66 ἡ 'Ομάδα ἀνῆλθεν εἰς 'Αγιμηνάδια Τύμφης.

—Τὴν 18—6—66 ἐπεσκέφθη τὴν Κόνιτσαν δ ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. 'Ανέστης Λώρας ἀφοῦ διῆλθεν προηγουμένως ἐκ τῶν χωρίων Μολυβδοσκέπαστος, 'Αηδονοχῶρι, 'Αετόπετρα, Μάζιου, καὶ 'Ηλιόρραχη καὶ ἐξήτασεν ἐπιτοπίως τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ ζητήματά των.

Τὸν ὑπεδέχθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ τὸν προσεφώνησεν δ Δήμαρχος κ. Ν. Ντεντόπουλος, εἰς τὸν ὁποῖον δ κ. ὑφυπουργὸς ἀνταπήντησεν εὐχαριστῶν διὰ τὴν ὑποδοχήν, καὶ ἀκολούθως μετέβη εἰς τὰ γραφεῖα τῆς 'Επαρχίας ὅμοι μετὰ τοῦ κ. 'Επάρχου καὶ λοιπῶν καὶ ἐκεῖ οἱ προϊστάμενοι καὶ διευθυνταὶ τῶν Δημοσίων 'Υπηρεσιῶν τοῦ ἀνέπτυξαν τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ αἰτήματα τῆς Κονίτσης.

—Συγκεκριμένως δὲ ὁ Λυκειάρχης κ. Παν. 'Αργύρης ἐξήτησεν τὴν ταχεῖαν προώθησιν τοῦ ζητήματος ἀνεγέρσεως Σχολείων κτιρίων διὰ τὸ Λύκειον—Γυμνάσιον ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Ρούση δωρηθέντος οἰκοπέδου.

—Ο διευθυντὴς τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς κ. Χρ. Γκαραβέλας ἐξήτησε τὴν διατήρησιν καὶ μὴ

κατάργησιν αύτῆς δεδομένου ὅτι φοιτοῦν εἰς αὐτὴν πολλὰ ἀπόρα καὶ πτωχὰ παιδιά τῆς Ἐπαρχίας τὰ δόποια τρέφονται κυρίως μὲ τὸ σακοῦλι τὸ ὄποιον ἀποστέλλουν οἱ γονεῖς ἀπὸ τὸ χωριό. Ὁ κ. Λώρας συνέστησεν δύος καταβληθῆ κάθε δυνατή προσπάθεια νὰ ἐγγραφοῦν 30—35 τουλάχιστον νέοι μαθηταὶ κατὰ τὸ προσεγές Σχολικὸν ἔτος δόποτε δὲν δημιουργεῖται ζήτημα καταργήσεώς της Ἐξήτησαν δὲ οἱ κ.κ. Λυκειάρχης καὶ διευθυντὴς τῆς Τεχν. Σχολῆς χρηματικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ Γυμνασιακοῦ Οἰκοτροφείου διὰ τὰ εἰσαγθοῦν καὶ 80 τουλάχιστον παιδιὰ τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς εἰς αὐτό.

— Ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν Σχολείων κ. Βασ. Μπάρμπας ἀνέφερεν ὅτι τὰ δύο Σχολικὰ κτίρια τῶν Α' καὶ Β' Δημοτικῶν Σχολείων Κονίτσης ἔχουν ἔλλειψεις καὶ χρήζουν ἀνάγκην γενικῆς ἐπισκευῆς ἐπεκτάσεως κ.λ.π. καθὼς καὶ ἄλλα ἐπτὰ ἀκόμη εἰς διαφόρους Κοινότητας. Ἐξήτησεν ἐπίσης τὴν βελτίωσιν τῶν μαθητικῶν σισσιτίων, τῶν ἐφοδιασμὸν τῶν Σχολείων δι' ἐποπτικῶν ὀργάνων διδασκαλίας, καὶ ἐτόνισεν τὴν ἔλλειψιν νηπιαγωγῶν.

— Οἱ ταμειακοὶ ὑπάλληλοι Κονίτσης καὶ Πογωνίου τοῦ ἔξεφρασαν τὸ ἔζης παράπονον. Ἐνῷ οἱ ἐν Ιωαννίνοις ὑπηρετοῦντες συνέδελφοί των πρόκειται νὰ λάβουν οἰκόπεδα ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους καὶ τιμᾶς αὐτοὶ ἔξαιροῦνται.

— Ὁ ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Κάτω Κονίτσης αἰδεσιμώτατος κ. Ἀθανάσιος Οἰκονόμου μετὰ τῶν ἐπιτρόπων ἔξήτησαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς ἔξωραῖσμὸν καὶ ἐσωτερικὴν τελειοποίησιν τοῦ ὡς ἀνω νεοανεγερθένυος Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἐνορίας των.

— Ὁ διευθυντὴς καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ταπητουργικῆς Σχολῆς Κονίτσης εὐχαρίστησαν τὸν κ. Λώραν διὰ τὰς ὑπὲρ αὐτῆς μέχρι τοῦδε καταβληθείσας ἐνεργειάς του, καὶ τοῦ ἔξήτησαν τὴν χορήγησιν ἀλεύρου ὑπὲρ τοῦ συσσιτίου της.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Τεχνοεργατῶν Οἰκοδόμων κ. Νικ. Χατζῆς παρεπονέθη ὅτι μέλη τοῦ Συλλόγου του ἔξήτησαν καὶ δὲν ἔτυχον χορηγήσεως στεγαστικῶν δανείων.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀθλητικοῦ - μορφωτικοῦ Συλλόγου «ΠΙΝΔΟΣ» κ. Κ. Φερούκας ἔξήτησεν τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν αὐτοῦ κυρίως δὲ πρὸς κατασκευὴν γηπέδου.

— Ὁ κ. Γρυπουργὸς ἔκρατησεν λεπτομερεῖς σημειώσεις καὶ ἔλαβεν σχετικὰ ὑπομνήματα δι' ὅλα τὰ ἀνωτέρω ζήτηματα, ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ καταβάλῃ πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπίλυσίν των.

Τέλος δὲ Πρόεδρος Λυκορράχης κ. Μιχ. Φασούλης τοῦ παρεπονέθη ὅτι οἱ ἐπχναπατρισθέντες ἀπὸ τὸ παρκπέτασμα καὶ λαβόντες στεγαστικὰ δάνεια "Ομηροι ταλαιπωροῦνται καὶ ἀγανάκτοιν διότι τὸ κράτος ζητεῖ ἐπιμήνως τὴν ἐπιστροφήν των, ἐνῷ αὐτοὶ ἀδυνατοῦν νὰ τὰ ἐπιστρέψουν ἔνεκα τῆς πτωχείας των. Ὁ κ. Νφυπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἐδόθη ἥδη

ἔντολὴ περὶ ἀναστολῆς εἰσπράξεώς των μέχρι ὁριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος. Διὰ δὲ τὸ ζήτημα μεταφορῆς τῆς κατοικισθανούσης Κοινότητός του ὁ κ. Λώρας τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι συντόμως θὰ ἀποσταλῇ τοπογραφικὸν συνεργεῖον διὰ τὴν σχετικὴν ἀποτύπωσιν τοῦ ἐδάφους ὅπου θὰ μεταφερθῇ αὐτή.

— Αργὰ τὸ ἔσπερας παρεκάθησεν εἰς δεῖπνον παρατεθὲν ὑπὸ τοῦ Δήμου Κονίτσης πρὸς τιμήν του εἰς τὴν Λέσχην Ἀξιωματικῶν.

Διανυκτερεύσας δὲ εἰς Κόνιτσαν τὴν ἐπομένην ἐπεσκέφθη τὰς Κοινότητας, Ἐξοχῆς Πύργου, Καστανέας, Ἀγίας Παρασκευῆς, καὶ Νικάνωρος, καὶ ἔξετάσεν ἐπιτοπίως τὰ ζητήματα καὶ ἀνάγκας των. Τὴν ἔσπεραν δὲ ἐπέστρεψεν εἰς Ἰωάννινα.

Οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι Κονίτσης διεμαρτυρήθησαν πρὸς τὸν κ. Ἐπαρχον διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐλεγκτοῦ Ἱατροῦ ἐν Κονίτσῃ πρὸς θεώρησιν τῶν βιβλιαρίων των ἀσθενείας.

— Τὴν 22-6-66 ἐτραυματίσθη εἰς τὰς χειρας καὶ τὸ στῆθος ἀπὸ ἔκρηξιν παλαιᾶς ἐπιθετικῆς χειροβομβίδος τὴν ὄποιαν ἀνεῦρεν καὶ περιεργάζετο εἰς θέσιν Κρούσια Βουρμπιάνης, ὁ Εύθυμιος Γρ. Παπαευθυμίου ἐτῶν 20 ἀγωγεύς—δασεργάτης ἐκ Διστράτου· διακομισθεὶς εἰς τὸ ἐνταῦθα Νοσοκομεῖον εὑρίσκεται ἐκτὸς κινδύνου.

— Συνεχίζεται ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀρδευτικοῦ ἔργου τῆς Κοινότητος Παλαιοσελίου.

— Τὴν 25-6-66 ἐτελέσθησαν ἐνώπιον τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων καὶ πολλῶν ἐκπροσώπων τῶν ἀρχῶν αἱ ἔξετάσεις τῶν Α' καὶ Β' Δημοτικῶν Σχολείων Κονίτσης κατὰ τὴν 26-6-66 τοῦ Γ' Δημοτ. Σχολείου, μὲ πλούσιον πρόγραμμα ἀπαγγελιῶν τραγουδιῶν καὶ παιδικῶν σκέτες. Ομοίως καὶ εἰς τὰ χωρία τῆς Ἐπαρχίας μας ἐτελέσθησαν τὴν 26-6-66 αἱ ἔξετάσεις τῶν Δημοτικῶν Σχολείων.

— Τὴν 26-6-66 οἱ ἐν Ιωαννίνοις Βουρμπιανῖται ἐπιβαίνοντες δύο λεωφορείων ἔξέδροχμον εἰς Βούρμπιανην ὅπου παρηκολούθησαν καὶ τὰς ἔξετάσεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ὀργανωθεῖσας μὲ ἀκραν ἐπιμέλειαν καὶ ἔξαιρετικὸν πρόγραμμα ὑπὸ τοῦ δημοδιατάκλου κ. Χρήστου Παπαδημητρίου.

— Ο ποιμὴν Ἰωάννης Κίτσιος ἢ Πούρας ἐτῶν 34 ἐκ Κάτω Κονίτσης εἶχεν ἀπωλέσει τὴν φωνήν του ἐνῷ ἐκοιμᾶτο εἰς θέσιν Κοκκι—Παλιοκαψάλα καὶ μετὰ δεκαπενθήμερον τὴν ἐπανεῦρεν. Ἐδιηγήθη δὲ ὅτι δύο μαυροφόρες γυναῖκες τοῦ παρουσιάσθησαν καθ' ὑπνον καὶ τοῦ εἴπον ὅτι θὰ σοῦ πάρωμε διὰ 40 ημέρες τὴν φωνήν διότι ἐβλασφήμησες διὰ νὰ μετανοήσης. Τὴν ἐπανεῦρεν ὅμως ἐνωρίτερον προσευχόμενος συνεχῶς ὅπως ἀφηγήθη. Σημειώτεον δὲ ὅτι δὲν κατέφυγεν εἰς οὐδένα Ιατρόν.

— Η θέσις τοῦ Ελρηνοδίκου Κονίτσης ἀπὸ ἔξαμήνου παραμένει κενὴ πρὸς ζημίαν τῶν κατοίκων ὀλοκλήρου τῆς Ἐπαρχίας μας.

— Τὴν 26-6-66 ἡ ποδοσφαιρικὴ ὅμιλος Κονίτσης «ΠΙΝΔΟΣ» συναντηθεῖσα εἰς τὸ ἐνταῦθα γήπεδον μετὰ τῆς ὅμιλος Τσεπελόβοος «ΠΑΝ-

ΖΑΓΟΡΙΑΚΟΣ» ἐπεβλήθη αὐτῆς μὲ τέρματα 5-3.

—Όμοιως τὴν 26-6-96 ἀφίχθη καὶ ώμιλησεν πρὸς τὸ κοινὸν τῆς Κοινότης εἰς τὴν Κεντρικὴν Πλατεῖαν ὁ ὑπολογαγὸς Μηχανικοῦ τῆς VIII Μερχαρχίας ». Νικόλαος Κουλουμβάκης εἶμαι: «Η προφίλαξις τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰ ἔγκατα λειτουργίαν αὐτῶν εἰς τὸ παριστάμενον κοινόν.

—Ἐπίσης τὴν 26-6-66 παρὰ τὸ χωρίον Αγία Βαρβάρα ἐπὶ τῆς δημοσίας δόσου ἐτραυματίσθη εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του ὑποστάς καὶ κάτεγμα τοῦ δεξιοῦ ποδός, ὁ Σωτήριος Β. Βαγενᾶς ἡλικίας 24 ἐτῶν κάτοικος Κοινότης, αὐτοκινητιστής, συνεπείᾳ ἀνατροπῆς καὶ κατακρημνήσεως τοῦ τραχτέρ τοῦ δποίον ὀδήγηει. Οὗτος μεταφερθεὶς εἰς τὸ ἐνταῦθα Νοσοκομεῖον ὅπου τοῦ παρεσχέθησαν αἱ πρῶται βοήθειαι, ἀπεστάλη εύθὺς εἰς Ιωάννινα.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

—Ἐπενέκειμψαν ἐξ Αθηνῶν αἱ κ. Διονύσιος Κ. Γκάσιος, Ἀνδρέας Μουρελάνος, Ἀναστάσιος Πηγαδᾶς, Σπυρίδων Δερδέκης, καὶ ὁ Δήμαρχος κ. Νικ. Ντεντόπουλος.

—Όμοιως ἀφίχθησαν ἐξ Αθηνῶν ἐνταῦθα ὁ κ. Βασίλειος Μουρελάτος, ἐξ Αθηνῶν διὰ Βούρμπιτσην αἱ κ. Ιωάννης Δημάρατος, Κων. Τσανάκας, Ζήσης Βενζεδές μετὰ τῆς χυρίας του, καὶ ἡ κ. Ολγα Χρυσανθακοπούλου τὸ γένος Παπατζῆμα, καὶ δι' Αμάρακην τὸ κ. Παναγ. Κούκης. Ἐκ Δυτ. Γερμανίας ἀφίχθησαν ὁ κ. Σταύρος Κ. Κίτσιος μετὰ τῆς χυρίας του Βικτωρίας, καὶ ἐκ Νέας Εργακῆς Η.Π.Α. πραγματοποιοῦντες γαμήλιον ταξείδιον ὁ ἐκ Κοινότης Ελκων τὴν καταγωγὴν κ. Γεώργιος Χ. Οβιουνιάθης μετὰ τῆς χυρίας του, καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ φοιτητὴς Ιατρικῆς κ. Γεώργιος Παπαθεομιστοκλέους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ—ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

—Ο δημοδιδάσκαλος κ. Παναγ. Γ. Παπαμιχαὴλ ἐγένετο πατὴρ ἀρρενος τέκνου, δμοίως καὶ οἱ κ.κ. Σπυρίδων Χατζῆς, Νικ. Ἀλεξίου καὶ Ἐλευθέριος Γαϊτανίδης: οἱ δὲ κ.κ. Ιωάννης Κουφάλας, Στέφανος Θεοδώρου ὑπαλ. Ι.Κ.Α., Κασίμ Μεχμέτ, καὶ Κων. Ζιώγας (ἐκ Πληρατίου) θηλέων.

—Τὴν 29-5-66 ὁ βουλευτὴς καὶ τέως ὑφυπουργὸς κ. Γεώργιος Μυλωνᾶς ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ μικροῦ υἱοῦ τοῦ αὐτοκινητιστοῦ κ. Χρήστου Ζάρου χαρίσας εἰς αὐτὸν τὸ δνομικό Γρηγοράκης.

—Τὴν 5-6-66 ἡ κ. Εἰρηνεία Καραγιάννη ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Βασιλείου Κήτα περιπτεριούχου δινομάσσου αὐτὸν Νικολάκην.

—Καὶ τὴν 12-6-66 ὁ κ. Βασίλειος Πόλικς ἀνεδέχθη ἀπὸ τὴν Ιεράνη κολυμβήθραν τὸν υἱὸν τοῦ κ. Εύθυμου Κ. Τάλα χαρίσας εἰς αὐτὸν τὸ δνομικό του Κωστάκης.

—Εἰς Αθήνας ὁ συμπατριώτης μας δικηγόρος κ. Ιωάννης Εενοφ. Ἀδαμαντίδης ἐγένετο πατὴρ ἀρρενος τέκνου.

ΓΑΜΟΙ

—Ἐτελέσθησαν εἰς Ιωάννινα αἱ γάμοι τοῦ κ. Αλέκου Κοτύλια μετὰ τῆς δίδος Τούλας Βίσσου ἐκ Πάργης, καὶ τοῦ κ. Γεώργιου Ι. Γέγιου ἐκ Γαναδιοῦ Μολίστης μετὰ τῆς δίδος Καΐτης ολοκύθια.

ΘΑΝΑΤΟΙ

—Ἀπεβίωσεν εἰς Αμάρακην τὸς ἡλικίας 75 ἐτῶν ὁ Εὐάγγελος Τσώχος δικτελέσθης ἐπὶ στράν ἐτῶν Πρόεδρος τῆς Κοινότητος. Όμοιως ἀπεβίωσεν εἰς Ιωάννινα καὶ ἐκηδύθη ἐνταῦθα τὴν 25-6-66 ἡ Αριάδνη χήρα Σπυρ. Βραζιάτου ἡλικίας 70 ἐτῶν καὶ συνεπείᾳ δυστυχήματος ἀπεβίωσεν ἐπίνης εἰς Ιωάννινα ὁ Λεωνίδας Α. Πολίτης ἐτῶν 76 κατκύρμανος ἐκ Βουρμπιάνης.

Οἱ κάτωθι συμπατριώτες μας κατέβαλον εἰς τὸν Σύνδεσμον Κοινωνιῶν:

Ιωάννης Πέτρου Γουσγιούνης	δρχ.	1000	(πρὸς ἐνίσχυσιν συνδέσμου)
Ιωάννης Φωκίωνος Αδαμαντίδου	>	500	(εἰς μνήμην συζύγου της Φωκίωνος)
Μερόπη Επινοφώντος Αδαμαντίδου	>	500	(εἰς μνήμην ἀδελφοῦ τῆς *
Ρόζος Βασίλειος	>	600	(συνδρομὴ καὶ ἐνίσχυσιν περιοδικοῦ)
Τσίλης Κωνσταντίνος	>	600	(συνδρομὴ καὶ ἐνίσχυσιν περιοδικοῦ)
Κωνσταντίνος Φλώρος	>	500	(ἐνίσχυσιν περιοδικοῦ)
Μωτιάδης Ζωφείρης	>	500	(ἐνίσχυσιν περιοδικοῦ)
Αλέξανδρος Λαμπρίδης	>	500	(ἐνίσχυσιν περιοδικοῦ)
Δημήτριος Δούκας	>	500	(ἐνίσχυσιν περιοδικοῦ)
Κωνσταντίνος Δέβας	>	2000	(ἐνίσχυσιν Περιοδικοῦ καὶ Συνδέσμου)
Ιωάννης Λαυτερόπουλος	>	500	(ἐνίσχυσιν Περιοδικοῦ)

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι έπιθυμούντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος 'Αργιάννης, 'Ασκληπιοῦ 7, τηλ. 611.417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
'Ιωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, 'Αλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.
Ναπολέων Μπάρκης, 'Ακαδ-μίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, 'Εμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
'Ιω. 'Αδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Εύαγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στούρναρα 49, τηλ. 634-470
Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. 'Αντω-
νιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολό-
γος. Βορείου 'Ηπείρου 114, τηλ. 841-662
Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης 'Οκτωβρίου
242, τηλ. 813-664
'Αριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571-612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ 'Ακρίτα
15, τηλ. 641-872
Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. 'Ιωακείμ 45,
τηλ. 722-507
Μιχ. Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκα-
λιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρᾶς, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, 'Ο-
μήρου 58, Τηλ. 623.210
'Ανδρέας Μπούζας δόφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611.172
'Ιωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος—'Αναι-
σθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, 'Οφθαλμίατρος—'Υφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717
Βασίλειος Χρήστου, 'Ακτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρ-
μα 'Ιπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσιας, 'Ιατρὸς—Χειρουργὸς
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος—Καρδιολό-
γος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος—Καρδιολόγος,
'Αραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

'Αρ. Πύρρος,
Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης
Βρίσου 75

δδὸς Μπότσαρη
» »
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
» 28ης 'Οκτω-

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη 'Αδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύαγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου, Γ. Καρύτση 10, Τηλ. 229.542

ΠΟΛ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ—ΑΡΧΙ- ΤΕΚΤΟΝΕΣ ΑΟΗΝΩΝ κλ.π.

Λέανδρος Γεροντάκης, άρχιτεκτων, Βατ. Σο-
φίας 133, τηλ. 662-893

Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428

Γεώργιος Ράγκας, Τιολ. μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719

Γκόσιος 'Ορέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. 'Ομο-
νοίας 9, τηλ. 529-637

Κων)τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, 'Αριστεί-
δου 10, τηλ. 234-225

Χρήστος Φλῶρος, μηχανολόγος—ήλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 613-449

Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719

Τεχνικὸν Γραφεῖον, 'Επαμ. Παπαχρήστου, μη-
χανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821

Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Σωκράτους
59, τηλ. 531-729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«'Ιωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ.
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε.
Τσάνος, 'Οδυσσέως 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, 'Αγ.
Μάρκου 10, τηλ. 224-486.

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ ('Εσώ-
ρουχα-Δαντέλλες-Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος
Ζαφείρης Ο.Ε., 'Αθηναϊδος 3, τηλ. 229-564

«Νεωτερισμοὶ» 'Α)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη
34δ, τηλ. 234-070

Κορνίζες — Πίνακες, Χρήστος Ράγκας, Βύσσης
21, τηλ. 314-264

Ραφεῖον: Φροντζες Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εῖδη Γυναικεῖα, Φλῶρος Νικόλ.,
Εύαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ: Νίκος Βρυζώνης, 'Επιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

'Ελαιοχρωματιστής 'Ανδρέας Γκόντζος, Φω-
τικοῦ 49, τηλ. 917-892

Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

'Αθαν. Μενέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
δδὸς Καραϊσκάκη

'Αρισ. Παππᾶς, παθολόγος

'Αλ. Πηγάδας, δδοντίατρος, Γιαλί-Καφενέ
Κων Κίγκας, » δδὸς Σαμουήλ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος: 'Εστιατόριον «'Η Κόνιτσα»,
δδὸς Καραϊσκάκη 9